PAUŠALNO OPOREZIVANJE DOHOTKA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Galić, Iva

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:983036

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

PAUŠALNO OPOREZIVANJE DOHOTKA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Mentor: **Student:**

mr. sc. Renko Letnić **Iva Galić**

Split, lipanj, 2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD 4
1.1. Definicija problema 4
1.2. Cilj rada 4
1.3. Metode rada 4
1.4. Struktura (sadržaj rada) 4
2. POJAM I DEFINIRANJE POREZA 6
2.1. Pojmovno određenje poreza 6
2.2. Ciljevi i učinci oporezivanja 7
2.3. Povijest poreza 9
2.4. Podjela poreza 9
2.5. Porezna načela 12
2.6. Zašto moramo plaćati poreze 13
3. POREZNI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ 14
3.1. Pojam i definiranje poreznog sustava 14
3.2. Hrvatski porezni sustav 16
4. POREZ NA DOHODAK 21
4.1. Osnovne značajke poreza na dohodak 21
4.1.1. Predmet oporezivanja porezom na dohodak 23
4.1.2. Oporezivi dohodak 24
4.1.3. Troškovi potrebni za ostvarivanje dohotka 24
4.1.4. Osnovica poreza na dohodak 25
4.1.5. Obveznik poreza na dohodak 25
4.1.6. Tarifa poreza na dohodak 26
4.2. Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj 27
4.2.1. Obveznik poreza na dohodak 27
4.2.2. Izvori poreza na dohodak 28
4.2.3. Porezna osnovica 30
4.2.4. Osobni odbitak 30
4.2.5. Porezna stopa 31
4.2.6. Obračun poreza na dohodak 32
5. PAUŠALNO OPOREZIVANJE DOHOTKA 33

5.1. Porezni obveznik **33**
5.2. Utvrđivanje paušalnog poreza na dohodak **34**
5.2.1. Utvrđivanje godišnjeg paušalnog dohotka 34
5.2.2. Utvrđivanje mjesečnog paušalnog dohotka 35
5.3. Prijava u registar poreznih obveznika **36**
5.4. Smanjenje paušalnog poreza na dohodak **37**
5.5. Plaćanje paušalnog poreza na dohodak **38**
5.6. Poslovne knjige i evidencije **39**
5.7. Doprinosi za obvezna osiguranja **42**
5.8. Ispostavljanje računa i obveza fiskalizacije **42**
6. ZAKLJUČAK **43**
SAŽETAK **45**
SUMMARY **46**
LITERATURA **47**
POPIS SLIKA **49**
POPIS TABLICA **49**
PRILOZI **50**

1. UVOD

1.1. Definicija problema

S porezima se susrećemo svakodnevno te oni predstavljaju jedne od najvažnijih oblika javnih prihoda, koje svaki pojedinac ili pravna osoba ima obvezu platiti državi. Postoje različite vrste poreza, a u ovom završnom radu problem istraživanja usmjeren je na porez na dohodak, odnosno, problem istraživanja je teorijski i empirijski istražiti paušalno oporezivanje dohotka. Pri tome, pod paušalnim oporezivanjem podrazumijeva se zapravo sustav oporezivanja pretpostavljenog dohotka i dostupan je samo obrtnicima, a poduzećima nije. Pri tome, kod takvog načina oporezivanja porezni obveznik pristaje platiti unaprijed određeni iznos poreza, bez obzira na njegov ishod poslovanja.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je definirati poreze, porez na dohodak, kao i paušalno oporezivanje dohotka u Republici Hrvatskoj te određene beneficije koje ono pruža. Također u radu će se i opisati te kroz nekoliko primjera prikazati i pojasniti paušalno oporezivanje dohotka u Republici Hrvatskoj.

1.3. Metode rada

Pri izradi ovog završnog rada korištene su metode analize i sinteze. Metoda analize odnosi se na raščlanjivanje složenih pojmova, zaključaka i sudova na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente, dok metoda sinteze označava istraživanje i objašnjavanje stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije. Zatim su korištene metoda deskripcije, odnosno jednostavno opisivanje ili očitavanje činjenica te metoda klasifikacije i metoda kompilacije.

1.4. Struktura (sadržaj rada)

Završni rad sastavljen je od šest tematskih dijelova. U uvodnom dijelu prezentira se definicija problema, cilj samog rada te su navedene znanstvene metode korištene prilikom izrade rada. U drugom poglavlju obrađuje se pojam i definiranje poreza, kao i njihova uloga te najpoznatija podjela na izravne i neizravne poreze. Treće poglavlje osvrće se na porezni sustav u Republici Hrvatskoj te na njegove porezne oblike. U četvrtom dijelu analizira se

porez na dohodak, njegova opća obilježja te nastanak i razvoj, kao i porez na dohodak u Republici Hrvatskoj. Peto poglavlje odnosi se na paušalno oporezivanje dohotka, njegovo definiranje, karakteristike te beneficije. Kao zadnje poglavlje izveden je zaključak u kojem će se iznijeti sažeta razmatranja s obzirom na cjelokupan rad.

2. POJAM I DEFINIRANJE POREZA

2.1. Pojmovno određenje poreza

Država stječe svoje prihode u obliku poreza, doprinosa, carina, taksa, naknada i javnog duga. Sve su to tekući i redoviti prihodi države osim javnog duga, koji je tekući, ali izvanredni prihod. Država može stjecati svoje prihode još i na temelju vlasništva nad kapitalom, prodaje imovine, emisijske dobiti, potpora i slično. Najvažniji su i najizdašniji prihodi države porezi. Oni su jedan oblik prisilnog davanja koji nameće država, koji nije namjenski usmjeren i koji nema izravnu protučinidbu (to znači da država nije obvezna konkretnom obvezniku ništa dati za plaćeni porez).[1]

Nema jedinstvenog tumačenja poreza. Umjesto toga, u literaturi pronalazimo golem broj objašnjenja. Budući da ne postoji jedinstveno tumačenje, postoje neke njegove najznačajnije odlike, a to su:[2]

- porez je prisilno davanje, što znači da su subjekti koje javna vlast odredi za porezne obveznike dužni ispuniti svoju obvezu, jer ih u suprotnom može snagom svoje fiskalne samostalnosti prisiliti da plate;
- porez je davanje bez izravne protučinidbe, što ga posve razlikuje od onih fiskaliteta kod kojih imamo izravnu protučinidbu (pristojbe, doprinosi);
- porez je općenito davanje, što znači da svi plaćaju porez onda kada ispune zakonom propisane uvjete;
- porez je davanje fizičkih i pravnih osoba iz viška proizvoda, a malokad iz imovine;
- porez je monetarne prirode, što znači da se redovito plaća u novcu, a malokad u naturi (materijalnim dobrima);
- novci koji se prikupe porezima uzdržavaju proračun, a malokad fondove.

Svrha poreza prije svega bila bi prikupljanje prihoda kako bi se financirali rashodi, odnosno ostvarivanje fiskalnih ciljeva, ali oni se mogu koristiti i kao instrument različitih ekonomskih politika pa porezi tako mogu imati utjecaj na raspodjelu dohotka, ostvarivanje veće zaposlenosti ili na stabilnost cijena.

[1] Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb, str. 90.
[2] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 77.

2.2. Ciljevi i učinci oporezivanja

Ciljevi oporezivanja mogu se podijeliti na dvije skupine:[3]

1. fiskalne ciljeve i

2. nefiskalne ili ostale ciljeve oporezivanja.

Fiskalni ciljevi oporezivanja su nesumnjivo najvažniji ciljevi. Porez se uvodi prije svega da se prikupe potrebni novci za financiranje države. Osim fiskalnih ciljeva porezi imaju i nefiskalne ili ostale ciljeve. Tu ubrajamo: gospodarske, društvene, političke i druge ciljeve oporezivanja. Kroz povijest su se različito naglašavali fiskalni i nefiskalni ciljevi oporezivanja. U doba merkantilizma recimo, isticali su se nefiskalni ciljevi. Merkantilisti su porezima davali svrhu ostvarivanja ciljeva gospodarske politike, a to su bili rast bogatstva i suficit u platnoj bilanci. Klasičnim građanskim teoretičarima puna su usta fiskalnih ciljeva oporezivanja. To je pak povezano s neutralnom prirodom poreza kojima su se, po liberalističkoj teoriji, ponajprije morali namaknuti novci za financiranje osnovnih državnih zadaća: obrane, unutarnjeg mira i reda, nekih vrsta investicija koje nisu bile od neposredne koristi za poduzetnika. Teoretičari državnog intervencionizma uz fiskalne ciljeve ističu i nefiskalne ciljeve (gospodarske, društvene, populacijske itd.). Također, oni porezima daju vrlo živu ulogu, jednako kao i cijeloj fiskalnoj politici, koja može učinkovito djelovati na gospodarska kretanja. Posebno naglašavaju porezno djelovanje na akumulaciju, investicije, stabilizaciju i razdiobu nacionalnog dohotka. Danas se u razvijenim tržišnim gospodarstvima sve više naglašava neutralna uloga poreza, a time i njihov fiskalni cilj, što je opet povezano sa sve kraćim razdobljima recesije i, shodno tome, naglašavanjem važnosti tržišnog mehanizma.[4]

Kada se porezi uvedu u gospodarski život, onda se postižu i učinci. Učinci oporezivanja su najtješnje povezani s ciljevima oporezivanja. Ciljevi oporezivanja (ili, točnije rečeno, ciljevi porezne politike) u životu malokad odgovaraju učincima oporezivanja. Štoviše, mogu se i nevjerojatno ne podudarati, odnosno učinci oporezivanja mogu biti sušta suprotnost zamišljenim ciljevima oporezivanja. Neposredni učinci oporezivanja uvjetuju ponašanje poreznih obveznika (prisilna priroda poreza nije ugodna). Tako svakodnevno bilježimo izbjegavanje plaćanja poreza, prevaljivanje poreza i preobražavanje istoga.[5]

[3] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 80.
[4] Ibidem
[5] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 81.

Izbjegavanje plaćanja poreza (porezna evazija) posljedica je otpora poreznog obveznika da plati porez. S gledišta porezne vlasti koja ubire poreze, porezna evazija smanjuje ukupni iznos porezom prikupljenih novaca, pa je izbjegavanje plaćanja poreza za nju posve nepoželjna navika. Svaka porezna vlast koja drži do sebe nastoji smanjiti poreznu evaziju. Porezna evazija pojavljuje se u dva osnovna oblika. Kao:

1. zakonita ili dopuštena evazija i
2. nezakonita ili nedopuštena evazija.

U zakonitoj ili dopuštenoj evaziji, porezni obveznik ne sukobljava se sa zakonom ili drugim pravnim propisima. Tako, recimo, ako ne želimo kupiti nekakav proizvod, nećemo platiti ni porez koji je sadržan u cijeni tog proizvoda. Neplaćanje poreza kazuje da je riječ o poreznoj evaziji. Međutim, ne sukobljavamo se sa zakonom jer nas nitko nikakvim zakonskim aktom ne može natjerati da kupimo taj proizvod.

U nezakonitoj evaziji porezni obveznik sukobljava se sa zakonom. Nezakonita evazija pojavljuje se u dva osnovna oblika. Kao utaja poreza ili defraudacija i krijumčarenje ili šverc.[6]

Prevaljivanje poreza je isto tako način kojim se porezni obveznik brani od poreza koji ga je pogodio. Ali za razliku od porezne evazije u kojoj porezni obveznik ne prihvaća poreznu obvezu, u prevaljivanju poreza porezni obveznik prihvaća porezni teret, ali s namjerom da ga na odgovarajući način prebaci na druge osobe. Tako se prevaljivanje poreza može tumačiti kao pojava kod koje zakonom određeni porezni obveznik posve ili djelomično prebacuje porezni teret na druge osobe mehanizmom cijena. Osobe na koje je porezni teret prebačen mogu ga i same dalje prevaljivati. Lanac prevaljivanja poreza trajat će dokle se porezni teret ne prevali na one osobe koje ga ne mogu dalje prevaljivati. Prevaljivanje, prema tome, započinje sa zakonski određenim poreznim obveznikom i završava sa poreznim destinaterom.

Preobražaj poreza, kao i prije spomenuta evazija i prevaljivanja poreza, reakcija je poreznog obveznika na porezni teret. Međutim, preobražaj poreza se od njih razlikuje. U preobražaju poreza porezni obveznik pokušati će olakšati svoje porezne muke tako što će na odgovarajući način (npr. uvođenjem nove tehnologije) poboljšati proizvodni proces i proizvodnost rada. To će mu povećati dobit, a time i bezbolnije nošenje poreznog jarma. Preobražaj poreza temelji se na: tehnološkim novitetima, financijskoj snazi poreznog obveznika da ih nabavi itd.[7]

[6] Ibidem
[7] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 82.–83.

2.3. Povijest poreza

Iako su se porezi pojavili vrlo rano – u Egiptu se već za dinastije Ptolemejevića (305. do 30. pr. Kr.) prikupljala glavarina – stare su civilizacije obilježavali drugačiji oblici financiranja države, npr. vlasništvo vladara nad cjelokupnom imovinom ili vlasništvo nad zemljom i prirodnim resursima. U društvima koja su se temeljila na robnom gospodarstvu, vladari su oporezivali svoje podanike uzimajući od njih dio ljetine. U staroj su Grčkoj poreze plaćali samo robovi i stranci. U Rimu su isprva svi građani plaćali porez u obliku glavarine, ali je on bio napušten u doba uspona carstva i velikoga bogatstva stečenoga ratnim osvajanjima. U I. st. pr. Kr. uvedeni su porezi na zemlju i nasljedstvo, a zatim i drugi oblici poreza, kao npr. porezi na žito i sol.

U srednjem su vijeku na području Europe postojali različiti porezi (porezi na zemlju, na nasljedstvo, glavarine, različite pristojbe i naknade), koji su se plaćali kraljevima, plemstvu, a ponajviše Crkvi. Gradovi su prikupljali poreze na imovinu, kao i poreze na promet određenim vrstama dobara. Nestankom feudalizma i stvaranjem jakih centraliziranih država jača oslanjanje na prihode od vlastite imovine vladara te od poreza na zemlju, a zatim na prihode od prometa različitim dobrima za široku potrošnju. Tada se prvi put javio otpor prema porezima na potrošnju, za koje se smatralo da više opterećuju siromašne od bogatih.

Potkraj XIX. i poč. XX. st. sve se veća pozornost poklanjala pravednosti u oporezivanju i izdašnosti poreznoga sustava te su se pojavili porezi na dohodak. Oni su isprva bili razmjerni, a zatim se, u većini zemalja početkom XX. st., uvelo i progresivno oporezivanje dohotka.[8]

2.4. Podjela poreza

Porezi se mogu podijeliti na više načina:[9]

- prema vrsti porezne obveze (npr. porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na imovinu)
- prema razini državne vlasti kojoj pripada porezni prihod (npr. državni porezi, županijski porezi, gradski i općinski porezi)
- prema načinu utvrđivanja porezne obveze (proporcionalni, progresivni ili regresivni porezi)

[8] http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=49530, Povijesni pregled, 14.05.2018.
[9] http://www.porezniobveznik.net/Korisno/PoreznisustavRH/tabid/79/language/hr-HR/Default.aspx, Podjela poreza., 14.05.2018.

- prema vremenu: porezi na prošlost, porezi na sadašnjost, porezi na budućnost (imovina, dohodak, javni zajam)

Najvažnija podjela poreza je na neposredne i posredne poreze.

Neposredni porezi su oni porezi gdje se izravno oporezuje porezni obveznik i gdje je porezni obveznik i porezni destinatar (osoba koja bi trebala snositi teret poreza) jedna te ista osoba. Neizravni porezi su, suprotno tome, oni kod kojih su porezni obveznici i porezni destinatari različite osobe. Obično se smatra da se neizravni porezi lakše prevaljuju i da imaju negativni učinak na raspodjelu dohotka, tj. da su regresivni.[10]

Odlike izravnih poreza:[11]

1. razmjerno su postojani (ubiranje javnih prihoda po ovoj osnovi je uglavnom postojano, neovisno o stanju u gospodarstvu);
2. pravedni su jer se naplaćuju izravno od poreznih obveznika i prema njihovoj gospodarskoj snazi;
3. nisu elastični glede konjunkturnih kretanja u gospodarstvu;
4. nema općenitosti obveze plaćanja
5. poreznom obvezniku su noćna mora, jer se izravno obračunavaju i naplaćuju iz imovine, prinosa ili dohotka.

Izravni su porezi, na primjer, porez na dohodak koji plaćamo iz plaće, autorskog honorara ili obrta, porez na dobit koji plaćaju poduzeća. Uz porez na dohodak i porez na dobit izravne poreze čine i porez na nasljedstva i darove te porezi na imovinu.

Odlike neizravnih poreza:[12]

1. elastični su;
2. sve više je izražena obveznost plaćanja;
3. ugodni su jer ih porezni obveznici osjećaju samo neizravno i to uglavnom kroz cijene proizvoda i usluga;

[10] Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb, str. 90.
[11] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 94.
[12] Ibidem

4. dovoljno su i izdašni, pa ih javna vlast rabi u prikupljanju potrebnih novaca za pokriće javnih potreba;
5. nesocijalni su jer ih plaćaju svi, neovisno o visini dohotka
6. lako se prevaljuju, pa su nepraktični za ostvarivanje raznih gospodarskih, socijalnih i političkih ciljeva.

Najpoznatiji neizravni porez je porez na dodanu vrijednost (PDV). Uz porez na dodanu vrijednost u neizravne poreze ubrajamo i porez na promet te trošarine ili akcize.

Kao i svi drugi porezi, izravni (neposredni, direktni) i neizravni (posredni, indirektni) porezi imaju svoje dobre i loše strane.

Dobre strane izravnih poreza jesu te da su oni relativno stabilan prihod države i pravični su jer se plaćaju prema imovinskim razredima na ostvareni prihod. Loše strane su te da su neelastični jer se teško povećavaju, nisu univerzalni jer ih plaćaju samo oni koji rade ili obavljaju neku djelatnost, relativno su skupi za naplatu (rješenja, praćenje, evidencije, poslovne knjige), nepopularni su jer izazivaju odbojnost onih koji ih plaćaju te ih nije lako uvoditi ni povećavati.[13]

Dobre strane neizravnih poreza jesu velika izdašnost i elastičnost, zovu ih "automatski stabilizatori", relativno su ugodni za ubiranje te se plaćaju "pod anestezijom". Loše strane su da su nesocijalni, te nepravični jer svi plaćaju po istoj stopi bez obzira na imovinsku snagu.[14]

Odnos između izravnih i neizravnih poreza treba izučavati unutar svakog poreznog sustava. Čimbenici koji određuju taj odnos su mnogobrojni, počev od stupnja gospodarskog razvitka jedne zemlje, tradicije i evolucije fiskalnog sustava u cjelini, pa do sukoba koristi između pojedinih razina vlasti. Tako u visokorazvijenim zemljama vladaju izravni porezi, a tome je uzrok: visoka koncentracija radnika u gospodarskim poduzećima, javnim ustanovama i državi, visoki stupanj razvitka informativno – računovodstvenih sustava te povećana djelotvornost poreznog činovništva. Istodobno, u zemljama u razvitku imamo vladavinu neizravnih poreza.[15]

[13] Letnić, R. (2017): Oporezivanje dohotka, materijali sa predavanja, Ekonomski fakultet Split
[14] Ibidem
[15] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 94.

2.5. Porezna načela

Još od Adama Smitha ekonomisti su se bavili istraživanjem raznih aspekata funkcioniranja poreznog sustava i pokušavali utvrditi načela na kojima bi se porezni sustav trebao temeljiti. Ta načela su oni izvodili iz funkcija poreznog sustava u ukupnom društvenom i gospodarskom uređenju u zemlji. U svom fundamentalnom djelu *Bogatstvo naroda* još davne 1776. godine Adam Smith je istakao svoja četiri poznata porezna kanona koja, u nešto pojednostavljenoj interpretaciji, glase:[16]

1. Svaki građanin je dužan državi plaćati porez i to prema svojoj sposobnosti, prema ekonomskim mogućnostima
2. Obveza plaćanja poreza treba biti regulirana zakonom. To znači da porez ne smije biti proizvoljan već unaprijed poznat poreznom obvezniku
3. Porez se naplaćuje onda kada je to za poreznog obveznika najpovoljnije
4. Troškovi ubiranja poreza moraju biti što niži, kako bi teret poreznih obveznika bio što podnošljiviji, a prihod državne blagajne što veći.

Čak više od sto godina kasnije njemački teoretičar A. Wagner formulirao je svoja porezna načela i svrstao ih u četiri skupine:[17]

1. Financijsko – političko načelo
    - Izdašnost poreza
    - Elastičnost poreza
2. Ekonomsko – političko načelo
    - Izbor poreznog izvora
    - Vođenje računa o učincima pojedinih poreza
3. Socijalno – političko načelo
    - Općenitost poreza
    - Ravnomjernost poreza
4. Porezno – tehničko načelo
    - Određenost poreza
    - Ugodnost plaćanja
    - Jeftinoća ubiranja poreza

[16] Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb, str. 91.
[17] Ibidem, str. 91. i 92.

Iako su mnogo preciznija i potpunija, Wagnerova načela zapravo su na tragu Smithovih. Međutim ona nisu mogla prekoračiti vrijeme u kojem su nastala, tj. još uvijek su vjeran odraz klasične financijske doktrine.

2.6. Zašto moramo plaćati poreze

Oporezivanje je za sada jedini poznati praktični način ubiranja sredstava za financiranje javnih rashoda za dobra i usluge kojima se svi koristimo. Čini se da su poreznici svugdje oko nas: porez na dohodak i doprinosi ustežu nam se izravno iz plaće, porez na dodanu vrijednost povećava cijenu robe koju kupujemo, plaćamo porez na promet nekretnina kada kupujemo stan, trošarinu kada automobil punimo benzinom ili kada popijemo pivo u kafiću. Gotovo svaku našu aktivnost vezanu za robu i usluge prati neka vrsta poreza. Kao što Benjamin Franklin kaže, na ovom svijetu ništa nije izvjesno osim poreza i smrti. No čini se da, usprkos našem negodovanju, mora biti tako. Porezi su cijena javnih dobara kojima se koristimo gotovo svakodnevno i vrlo se često i ne pitamo kolika je njihova cijena. Javna su dobra npr. javna zdravstvena zaštita, javno obrazovanje naše djece, javna sigurnost na našim ulicama, red u prometu, muzeji, parkovi, čisti zrak i sl. Da bismo u svemu tome uživali moramo plaćati poreze.[18]

[18] Porezni vodič, raspoloživo na: http://www.ijf.hr/porezni_vodic/1-07/1.pdf

3. POREZNI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ

3.1. Pojam i definiranje poreznog sustava

Pojam poreznog sustava podrazumijeva sve porezne oblike javnih prihoda koji su nametnuti od strane države, uključujući i sve doprinose na plaće i iz plaća.

Ukupnost svih poreznih oblika koji se primjenjuju u jednoj zemlji naziva se poreznim sustavom te zemlje. Usporedbom poreznih sustava pojedinih zemalja može se zaključiti da se oni više ili manje razlikuju. Te se razlike očituju u broju i vrsti primjenjenih poreza, visini poreznog opterećenja, mjestu i ulozi pojedinih poreza u poreznom sustavu, utvrđivanju porezne osnovice, izboru poreznog obveznika, primjenjenim poreznim oslobođenjima i olakšicama itd.[19]

Pojmovno valja razlikovati porezni sustav od fiskalnog sustava. Fiskalni sustav je nadređeni pojam poreznom sustavu. Porezni sustav uzidan je u fiskalni sustav. Fiskalni sustav, uz porezni sustav, grade još sustavi javnih rashoda, državnog proračuna i socijalne skrbi. Međutim, slobodno se može reći da je porezni sustav jedan od najvažnijih dijelova fiskalnog sustava.[20]

Porezni sustav svake zemlje nastao je djelovanjem gotovo neprebrojivih čimbenika, među kojima spominjemo: povijesni razvitak, veličinu zemlje, gospodarski sustav, broj stanovnika, društveno – gospodarske odnose, dohodak *per capita*, političko uređenje, pripadnost određenim zemljopisnim cjelinama itd. Oni objašnjavaju i razlike između poreznih sustava. Jer razlika ima, bez obzira bilo gospodarstvo visoko razvijeno, manje razvijeno ili nerazvijeno. Osim toga, razlike govore i sa razvojnog gledišta: izgradnju poreznog sustava u manje razvijenim zemljama nemoguće je preslikati s poreznih sustava razvijenih gospodarstava. Porezni sustav svakog gospodarstva mora u sebi imati sve najvažnije odrednice toga gospodarstva. Međutim, to ne isključuje izvjesne sličnosti između poreznih sustava različitih gospodarstava. U prilog tome spominje se sličnost poreznih sustava između bivših kolonija i poreznih sustava onih zemalja čije su to kolonije nekoć bile. Dalje, visoko razvijene zemlje u svojim gospodarskim združivanjima sve više usklađuju svoje porezne sustave da bi srušile fiskalne međe u vanjskotrgovinskoj razmjeni.[21]

[19] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 74.
[20] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 89.
[21] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 90.

Da bi što uspješnije postigla prave ciljeve i učinke oporezivanja, svako će gospodarstvo probati izgraditi takav porezni sustav koji će težiti razumnom poreznom sustavu. I samo će takav porezni sustav biti dobra podloga za vođenje primjerene porezne politike.[22]

Premda nema jedinstvenog tumačenja dobrog, odnosno primjerenog poreznog sustava, mogu se navesti sljedeće osobine koje treba imati dobar porezni sustav:[23]

- Priljev poreznih prihoda treba biti zadovoljavajući
- Raspodjela poreznog tereta treba biti ravnomjerna, a pri tome vrijedi načelo jednakosti za sve
- Nije važno samo mjesto na kojem se porez razrezuje nego i tko ga snosi (plaća)
- Porezi se trebaju ubirati tako da minimalno utječu na donošenje ekonomskih odluka koje omogućuje učinkovito funkcioniranje tržišta
- Struktura poreznog sustava treba olakšati korištenje fiskalne politike za ostvarenje stabilizacijskih i razvojnih ciljeva
- Porezni sustav treba osigurati pravično ubiranje poreza koje će biti razumljivo poreznim obveznicima
- Troškovi naplate i izmirenja poreznih obveza trebaju biti što niži i u skladu s ostvarenjem ostalih ciljeva.

Porezni se sustavi suvremenih zemalja sastoje od većeg broja poreznih oblika. Za razliku od poreznog sustava u koji je uključeno nekoliko desetaka poreza (tzv. porezni pluralizam), u teoriji je bilo i zagovornika oporezivanja primjenom samo jednog poreza (tzv. porezni monizam). Zagovornici oporezivanja primjenom samo jednog poreza isticali su da bi se na taj način oživotvorile brojne prednosti, npr. uvođenje, utvrđivanje i naplata poreza bili bi brži, jednostavniji i jeftiniji, kontrola naplate poreza bila bi lakša, broj poreznih službenika bio bi manji, a time bi bili niži i troškovi oporezivanja.
Posljedica toga bilo bi niže porezno opterećenje poreznih obveznika odnosno fizičkih i pravnih osoba koje stvarno snose porezni teret. Međutim, unatoč nekim neospornim prednostima oporezivanja primjenom samo jednog poreza u odnosu na sustav oporezivanja u kojem se primjenjuje veći broj poreza, nema države u kojoj se primjenjuje porezni monizam. Naime, oporezivanjem primjenom samo jednog poreza ne može se zahvatiti ukupna

[22] Ibidem
[23] Letnić, R. (2017): Oporezivanje dobiti, materijali sa predavanja, Ekonomski fakultet Split

ekonomska snaga poreznih obveznika i ne mogu se ostvariti raznovrsni ekonomski, socijalni, demografski, stambeni, komunalni, obrazovni, kulturni, zdravstveni i drugi cijevi.[24]

U poreznim sustavima suvremenih zemalja nekim je porezima namijenjeno posebno mjesto, oni u njemu imaju posebnu ulogu, bilo da se ona manifestira prvenstveno kao instrument fiskalne, bilo nefiskalne politike. To se prije svega odnosi na porez na dohodak i porez na promet, dva stožerna oblika suvremenih poreznih sustava. Sa stajališta ocjene o financijskom učinku obaju poreza razlikuju se porezni sustavi u kojima dominantnu ulogu ima porez na dohodak, za razliku od onih u kojima je najizdašniji porezni oblik porez na promet. Među standardno prisutnim poreznim oblicima ugrađenim u suvremene porezne sustave mogu se uz porez na dohodak i porez na promet ubrojiti još i porez na dobit (porez na dohodak pravnih osoba), porez na imovinu, porez na nasljedstva i darove, a ovamo se uključuju i carine (vrsta indirektnog poreza), koje imaju različito značenje i mjesto i ulogu u poreznim sustavima, odnosno sustavima prihoda pojedinih zemalja.[25]

3.2. Hrvatski porezni sustav

Hrvatski porezni sustav u skladu je sa europskim načelima te je tako izjednačen položaj svih poreznih obveznika, odnosno domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba.

Hrvatski porezni sustav čini dvadesetak poreza. Središnje, stožerno mjesto u tom sustavu pripada porezu na dodanu vrijednost, trošarinama (akcizama, posebnim porezima na promet), porezu na dohodak i carinama. Sudjelovanje drugih poreza u ukupnim poreznim prihodima iznosi samo nekoliko postotaka, a neki među njima u tim prihodima sudjeluju čak i s manje od 1%.[26]

Porezna reforma u Hrvatskoj koja je započela 1994. godine na segmentu izravnih poreza i osposobljavanjem porezne administracije, a okončana uvođenjem poreza na dodanu vrijednost početkom 1998. godine, slijedila je u velikoj mjeri trendove suvremenih poreznih reformi u drugim zemljama. Ali, treba reći i to da se naša porezna reforma temeljila prije svega na vlastitom konceptu tzv. potrošno orijentiranog oporezivanja koje su podržavali

[24] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 75.
[25] Ibidem
[26] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 101.

mnogi glasoviti ekonomisti u posljednja dva stoljeća (Mill, Schumpeter, Kaldor, Shoup i drugi).[27]

Odrednice novog poreznog sustava u Hrvatskoj svodile su se na sljedeće:[28]

- sintetsko oporezivanje dohotka
- odabir između oporezivanja dohotka i dobiti
- uvođenje takozvane zaštitne kamate
- neutraliziranje inflacijskih učinaka
- centralno ubiranje poreza
- izuzimanje od oporezivanja imovine, kapitalnih dobitaka, kamata i dividende.

Naš važeći porezni sustav karakterizira nekoliko obilježja. U prvom redu on se oslanja na samo nekoliko poreznih oblika – na oporezivanje dohotka i proizvoda. Ako se uzmu u obzir doprinosi na plaće i iz plaće te da su jedinstvenom stopom poreza na dodanu vrijednost oporezivani gotovo svi proizvodi i usluge, onda je predominantan dio poreznog tereta vezan uz faktor rada, što ima višestruke negativne posljedice. To bitno smanjuje konkurentnost hrvatskog gospodarstva upravo u onom elementu gdje bi ono trebalo biti najjače. Nadalje, to utječe na bujanje sive ekonomije i smanjuje mogućnost legalnog zapošljavanja, i to u situaciji gdje smo pritisnuti golemom nezaposlenošću.[29]

U strukturi poreznih prihoda dominiraju neizravni porezi. Oni su u ukupnim prihodima državnog proračuna u 2000. godini sudjelovali sa 85%. Kada se u ukupne porezne prihode konsolidirane bilance središnje države uključe doprinosi na plaće i iz plaća, tada odnos izravnih i neizravnih poreza postaje nešto podnošljiviji. Tada se udio neizravnih poreza u ukupnim poreznim prihodima konsolidirane središnje države spušta na oko 56%.[30]

Načela poreznog sustava u Republici Hrvatskoj jesu:[31]

- porezima opskrbiti proračun kroz novac (treba prikupiti dostatnu količinu novca za pokrivanje rashoda)

[27] Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb, str. 304.
[28] Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb, str. 305.
[29] Ibidem, str. 305. i 306.
[30] Ibidem, str. 306.
[31] http://www.efos.unios.hr/javne-financije/wp-content/uploads/sites/204/2013/04/V.-POREZNI-SUSTAV-RH-2017.pdf, 15.05.2018.

- porezna neutralnost
- porezni sustav mora omogućiti ravnomjernu i pravednu raspodjelu poreznog tereta
- mora biti jednostavan i jeftin
- treba povećati privlačnost ulaganja za inozemne investitore.

2017. godine Ministarstvo financija Republike Hrvatske donijelo je reformu poreznog sustava. Ciljevi te reforme su:[32]

- Smanjenje ukupnog poreznog opterećenja
- Poticanje konkurentnosti gospodarstva
- Izgradnja socijalno pravednijeg gospodarskog sustava
- Stabilan, održiv i jednostavan porezni sustav što podrazumijeva
  - širenje porezne osnovice
  - suzbijanje sive ekonomije
  - ukidanje nekonkurentnih poreznih rashoda (izuzeća, olakšica i oslobođenja koji moraju imati točno određenu svrhu, biti pravilno i ciljano odabrani, utemeljeni na realnim potrebama te usklađeni s ekonomskim i socijalnim ciljevima)
- Pojednostavljenje i pojeftinjenje porezne administracije
  - smanjenje troškova vođenja evidencija te ukidanje pojedinih obrazaca
- Pružanje veće pravne sigurnosti poreznim obveznicima
  - transparentniji i stabilniji porezni propisi
  - proširenje područja za koje je moguće zatražiti obvezujuće mišljenje – sporazumi o transfernim cijenama
  - promjena uloge Porezne uprave – partnerski servis građana i poduzetnika

Porezni sustav Republike Hrvatske je pluralan, što znači da se sastoji od više poreznih oblika.

Porezi se mogu podjeliti na:[33]

1. *državni porezi* - prihodi su državnog proračuna Republike Hrvatske
2. *županijski porezi* - mogu ih raspisati županije, i prihodi su županijskih proračuna

[32] https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Sjednice/2016/1%20sjednica%2014%20Vlade/1%20-%2010.pdf, 15.05.2018.
[33] https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatski_porezni_sustav, 15.05.2018.

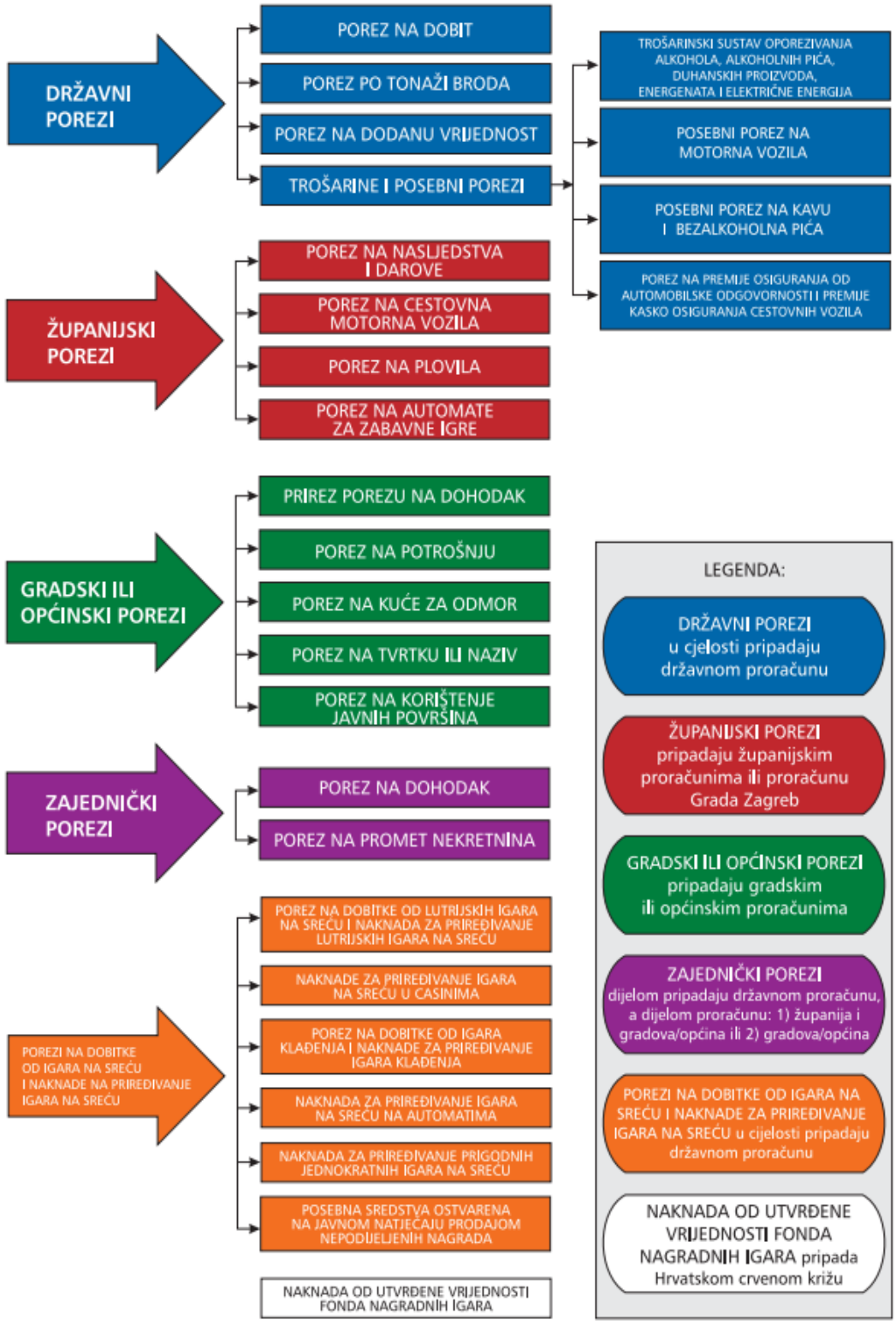
3. *općinski i gradski porezi* - mogu ih raspisati općine i gradovi, a ostvareni prihodi su prihodi općinskih/gradskih proračuna
4. *zajednički porezi* - prihodi se po propisanom ključu dijele, tako da dio priprada državnom, dio županijskom, a dio općinskom/gradskom proračunu

Dok državni porezi u cijelosti pripadaju državnom proračunu, županijski porezi pripadaju županijskim proračunima ili proračunu Grada Zagreba, a gradski ili općinski porezi proračunima grada ili općina. Iznimno, prihod od poreza na dohodak po osnovi kamata na štednju prihod je državnog proračuna. Prihod od poreza na dohodak dijeli se između države, općine, grada i županije, dok se porez na promet nekretnina dijeli između države, općine i grada.[34]

Porezni sustav Republike Hrvatske uređen je na način na koji to prikazuje slika 1.

[34] Bogovac, J., (2014), Porezni sustav RH, nastavni materijal iz kolegija Javne financije, Studijski centar za javnu upravu i financije, Zagreb, str. 5.

Slika 1: Shema prikaza poreznog sustava u Republici Hrvatskoj

Izvor: Hrvatski porezni sustav (2016), Institut za javne financije, Zagreb, raspoloživo na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/PorezniSustav_2012.pdf, 15.05.2018

4. POREZ NA DOHODAK

4.1. Osnovne značajke poreza na dohodak

Porez na dohodak je stariji porezni oblik od poreza na dobit, a prvi put je u neki porezni sustav uveden koncem 18. stoljeća u Engleskoj u vrijeme Napoleonskih ratova pod nazivom *Income tax.* Međutim, o široj primjeni ovog poreznog oblika može se govoriti tek od 20. stoljeća, kada ulazi u opću upotrebu.[35]

Porez na dohodak je porezni oblik kod kojeg su porezni obveznici fizičke osobe. Prema tome, pravne osobe nisu obveznici tog oblika oporezivanja. Porez na dohodak pripada u skupinu direktnih (neposrednih, izravnih) poreza, što znači, da se on plaća zbog same činjenice da je dohodak ostvaren, pri čemu je za samo oporezivanje potpuno svejedno hoće li se, kada i za koje svrhe dohodak (po)trošiti odnosno upotrijebiti.[36]

Porez na dohodak je osobni porez – naziva se "najosobnijim osobnim porezom". Ova značajka poreza na dohodak ogleda se u činjenici da se pri oporezivanju tim porezom uzimaju u obzir određene okolnosti koje su povezane uz osobu poreznog obveznika. Tu prije svega treba obratiti pozornost na oslobođenja i olakšice koje se odnose na iznose odnosno dijelove dohotka za koje je utvrđeno da su potrebni za pokrivanje određenih egzistencijskih potreba samog poreznog obveznika i članova obitelji koje je dužan uzdržavati.[37]

Kako mu i samo ime veli, izvor, objekt i osnovica ovog poreza je dohodak koji porezni obveznik ostvaruje obavljanjem svoje djelatnosti. Razlikujemo tri vrste poreza na dohodak:[38]

1. englesku vrstu
2. germansku vrstu i
3. romansku vrstu.

1. U *engleskoj vrsti* posebno se oporezuju pojedini prihodi koji sačinjavaju dohodak jednog poreznog obveznika uz primjenu proporcionalnih poreznih stopa, dok se dohodak (dakle ukupni prihodi), ako prelazi određenu visinu, posebno oporezuje progresivnim poreznim stopama.

[35] Šimurina et al. (2012): Javne financije u Hrvatskoj, Ekonomski fakultet Zagreb, str. 143.
[36] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 76.
[37] Ibidem
[38] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 95.

2. U *germanskoj vrsti*, dohodak poreznog obveznika (svi prihodi od kojih se sastoji) oporezuje se progresivnim poreznim stopama.
3. *Romanska vrsta* poreza na dohodak donekle je slična engleskoj. Razlikuju se samo u oporezivanju pojedinih prihoda od kojih se sastoji dohodak. U romanskoj vrsti poreza na dohodak dozvoljena je upotreba proporcionalnih i progresivnih poreznih stopa, kao i njihove kombinacije. Ako dohodak prelazi određenu, zakonom utvrđenu visinu, i ovdje se primjenjuje progresivno oporezivanje.

Suvremeni porez na dohodak odlikuje:[39]

- dohodak se oporezuje nakon što se odbiju troškovi koje je valjalo utrošiti da bi se on (dohodak) ostvario;
- oporezuje se najčešće ostvareni, a ne pretpostavljeni dohodak;
- oporezivanje dohotka neovisno je o svrsi za koju je utrošen i izvorima iz kojih je ostvaren;
- u razrezivanju imamo subjektivan pristup;
- imamo raznovrsna porezna oslobođenja i olakšice;
- ubiranje poreza nije jeftino, pa se stoga suvremeni porez na dohodak ubraja u složene poreze.

Kao i svi porezni oblici, porez na dohodak ima svoje prednosti i mane.

U najvažnije prednosti ubrajamo:[40]

1. izdašan je, odnosno njime se može prikupiti dostatna količina novaca za punjenje državnog proračuna;
2. opće je porezne obveze, što znači da ga porezni obveznici plaćaju prema svojoj gospodarskoj snazi;
3. postiže stabilizacijske učinke, pa je stoga važno anticikličko oružje koje se može djelotvorno upotrijebiti za obaranje inflacije, povećanje zaposlenosti i općenito opredmećenje stabilizacijskih ciljeva;
4. primjena progresivnih stopa može izgladiti tržišnu razdiobu dohotka, pa i razdiobu koja je u skladu sa socijalnom politikom;
5. subjektivan je, odnosno u razrezivanju uzima u obzir i objektivne i subjektivne činjenice o osobi poreznog obveznika.

[39] Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split, str. 95. i 96.
[40] Ibidem, str. 96.

U najvažnije mane ubrajamo:[41]

1. teško se utvrđuju porezne osnovice;
2. poreznih činovnika je premnogo, pa su time golemi i troškovi oporezivanja;
3. međutim, to činovništvo je pak dobro osposobljeno, opremljeno i plaćeno;
4. poreznom obvezniku su porezi na dohodak mala noćna mora, jer se u oporezivanju zadire u sam njegov intimni život.

U velikom broju zemalja primjena je pokazala da su dobre strane poreza na dohodak ipak prevagnule nad lošima, a kao rezultat toga proizašle su različite časti koje su mu dodijeljene od strane mnogih teoretičara i praktičara.

Suvremena financijska znanost uz primjenu poreza na dohodak povezuje postizanje četiriju ciljeva:[42]

a) financijski cilj – namicanje izdašnih sredstava za financiranje javnih rashoda,
b) socijalno – politički cilj – oporezivanje prema ekonomskoj snazi,
c) redistribucijski cilj – preraspodjela dohotka,
d) konjunkturno – politički cilj.

4.1.1. Predmet oporezivanja porezom na dohodak

Premda nije sporno da je predmet oporezivanja porezom na dohodak – dohodak, još ni dan danas nije došlo do jedinstvenog i općeusvojenog i prihvaćenog odgovora na pitanje što je dohodak. Uglavnom su se kao najistaknutija nametnula dva pristupa u pokušaju definiranja pojma i sadržaja dohotka. Jedan je onaj koji se zasniva na stajalištu da se dohotkom trebaju smatrati svi oni prihodi koji poreznom obvezniku pritječu iz izvora koji se stalno obnavljaju. Drugi je pristup u pokušaju definiranja dohotka onaj koji dohodak promatra kao ekonomsku snagu za koju nije važno ni iz kojih su izvora ostvareni njezini dijelovi, ni kada su pojedini dijelovi ili ona ukupno, unutar poreznog razdoblja pritekli, a ni odgovor na pitanje za koje će ona namjene biti uporabljena, nego je osnovno da predstavlja ekonomsku mogućnost raspolaganja.[43]

[41] Ibidem
[42] Jelčić, Ba. (2011): Porezi, Visoka poslovna škola Libertas, Zagreb
[43] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 76. i 77.

Zbog poteškoća u definiranju dohotka, odnosno zbog činjenice da nema jedinstvenog općeprihvaćenog kriterija za tu definiciju, problem utvrđivanja dohotka kao predmeta oporezivanja u suvremenim je poreznim sustavima riješen tako da se u zakonu kojim se regulira taj porezni oblik, pobroje odnosno taksativno navedu oni prihodi koji će u pojedinim zemljama predstavljati dohodak. Tako u nekima u dohodak ulazi različit broj prihoda, kao što različito mogu biti određeni i izvori prihoda koji ulaze u dohodak.[44]

4.1.2. Oporezivi dohodak

Veličina koja nastane zbrajanjem iznosa onih prihoda koji u određenoj zemlji čine dohodak, tek je prvi korak u utvrđivanju visine poreza na dohodak. Spomenuta veličina predstavlja tzv. bruto dohodak, čije bi oporezivanje predstavljalo flagrantno kršenje osnovnih načela oporezivanja. Tu se prije svega misli na potrebu odgovarajućeg tretmana troškova koji su bili potrebni da bi se dohodak uopće i ostvario, kao i iznosa potrebnih za podmirenje egzistencijskih potreba poreznog obveznika i članova njegove obitelji koje je dužan uzdržavati odnosno koje uzdržava. Ekonomski i socijalni razlozi nedvosmisleno govore u prilog takvom oporezivanju dohotka, kod kojeg će spomenuti izdaci odnosno iznosi biti izuzeti odnosno oslobođeni od oporezivanja.[45]

4.1.3. Troškovi potrebni za ostvarivanje dohotka

Izuzimanjem odnosno odbijanjem iznosa koji pripadaju u skupinu onih, potrebnih za ostvarivanje dohotka, učinjen je prijelaz od bruto na neto dohodak. Tek neto dohodak, dakle čisti iznos ostvaren unutar poreznog razdoblja, smatra se oporezivim dohotkom. To stoga, što se dohotkom mora smatrati ona veličina koja poreznom obvezniku ostvaruje ekonomsku mogućnost povećanog raspolaganja određenim sredstvima, što će on postati tek onda kad se od ukupno ostvarenog (dakle bruto) dohotka odbiju točno utvrđeni troškovi učinjeni da bi se ostvario onaj dio dohotka (neto dohodak) koji tu mogućnost pretpostavlja. Time je ujedno utvrđena veličina porezne osnovice poreza na dohodak.[46]

Kao što je različita definicija dohotka u pojedinim poreznim sustavima suvremenih zemalja, tako ni broj ni vrsta troškova koji se smatraju potrebnima za ostvarenje dohotka nisu posvuda jednaki, a i oni troškovi koji se kao takvi pojavljuju u gotovo svim sustavima

[44] Ibidem
[45] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 77.
[46] Ibidem

oporezivanja dohotka nisu uvijek jednako tretirani, odnosno utvrđeni. Tako se, primjerice, troškovi uporabe automobila mogu utvrditi i odbiti u paušalnom iznosu, ili utvrditi u odnosu prema udaljenosti između mjesta stanovanja i mjesta rada, ili utvrditi u odnosu prema usporedivim troškovima gradskog ili prigradskog prometa, ili pak uopće ne uzeti u obzir, i sl.[47]

4.1.4. Osnovica poreza na dohodak

Osnovica poreza na dohodak je ukupni neto dohodak ostvaren unutar poreznog razdoblja umanjen za iznos gubitaka i tzv. egzistencijski minimun, odnosno osobnih odbitaka, poznatih i pod nazivom odbitni minimun.[48]

4.1.5. Obveznik poreza na dohodak

Pri oporezivanju dohotka u suvremenim poreznim sustavima moguće su dvije varijante, i to:

a) pojedinačno oporezivanje i
b) zajedničko oporezivanje.

Stoga je u određenom smislu točnije govoriti o jedinici oporezivanja porezom na dohodak, negoli o poreznom obvezniku, jer obveza plaćanja poreza na dohodak može biti usmjerena ili na pojedinca, ili na kvalificiranu grupu, koju čini obitelj. U varijanti u kojoj je porezna jedinica obitelj, moguća su dva pristupa pri oporezivanju dohotka, pa se tako po jednoj kao porezna jedinica – obitelj smatraju samo supružnici, dok se po drugoj u poreznu jedninicu – obitelj uključuju djeca.[49]

Porezna zakonodavstva danas odabir porezne jedinice pri oporezivanju dohotka rješavaju na jedan od mogućih tri načina:[50]

- u nekim je zemljama porezna jedinica pojedinac, ona osoba koja ostvaruje upravo onaj dohodak koji je u tim zemljama utvrđen kao predmet oporezivanja;
- u nekim je zemljama porezna jedinica obitelj, što znači da je predmetom oporezivanja ukupnost svih dohodaka onih članova koji se sa stajališta oporezivanja u određenoj zemlji smatraju obitelj, tj. (a) u slučaju kad u poreznom zakonodavstvu obitelj čine

[47] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 77.
[48] Ibidem, str. 78.
[49] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 78.
[50] Ibidem, str. 79.

samo supružnici, dohodak podložan oporezivanju je zbroj individualnih dohodaka obaju supružnika, odnosno (b) kad se za potrebe oporezivanja dohotka obitelji uz supružnike smatraju i djeca, dohodak podložan oporezivanju je zbroj dohodaka svih tih članova obitelji.

- U nekim je zemljama u porezno zakonodavstvo ugrađeno paralelno i oporezivanje porezne jedinice – pojedinca i oporezivanje porezne jedinice – obitelji, a poreznom je obvezniku ostavljena mogućnost da odabere varijantu koja je za njega (sa stajališta konačnog poreznog opterećenja) povoljnija.

4.1.6. Tarifa poreza na dohodak

Porez na dohodak jedan je od onih poreznih oblika kojima se na posebno pogodan način može ostvariti jedno od osnovnih poreznih načela, naime, načelo pravednosti u oporezivanju, i to time što primjenom tarife progresivnih poreznih stopa ne samo (a) uklanja odnosno ublažava socijalno negativno regresivno djelovanje posrednih poreza, nego se i (b) oživotvoruje zahtjev za ravnomjernim rasporedom (ukupnog) poreznog opterećenja prema zahtjevu da relativno više poreza trebaju platiti oni koji imaju više.[51]

Tarifa progresivnih poreznih stopa, koja se u poreznim sustavima suvremenih zemalja rabi pri oporezivanju dohotka, podijeljena je na više poreznih razreda, a za svaki je od njih utvrđena porezna stopa koja se primjenjuje na dio ukupnog dohotka u iznosu koji predstavlja razliku između gornje vrijednosti dijela dohotka utvrđenog u tom razredu i gornje vrijednosti iznosa dohotka utvrđenog u prethodnom razredu. Drugim riječima, pri oporezivanju dohotka u suvremenim se zemljama rabi tarifa s tzv. lomljenom progresijom, pa se stoga najviše (marginalno) porezno opterećenje ne mjeri najvišom primjenjenom stopom u tarifi, nego se izražava prosječna porezna stopa poreza na dohodak, tj. odnos između iznosa plaćenog poreza i porezne osnovice ovog poreza.

Može se reći da ne postoje ni dvije suvremene zemlje u kojima bi tarifa poreza na dohodak bila jednaka. Te se tarife razlikuju od zemlje do zemlje i (a) prema broju poreznih razreda (ponegdje ih ima 5, 7, 8 ili i više od 10), i (b) prema rasponu između početne (ulazne, minimalne) i završne (izlazne, maksimalne) porezne stope, i (c) prema rasponima u visini stopa između pojedinih poreznih razreda, i (d) prema visini početne i završne stope tarife.[52]

[51] Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb, str. 79
[52] Ibidem, str. 79.-80.

4.2. Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj

U Hrvatskoj se od 1. siječnja 1994. godine primjenjivao Zakon o porezu na dohodak kojim se oporezivao dohodak pojedinaca. Za razliku od staroga cedularnog sustava koji je postojao prije 1994. godine, kojim se posebno oporezivala svaka vrsta dohotka, novouvedenim globalnim oporezivanjem dohotka nakon 1994. godine zbrajaju se svi dohoci fizičkih osoba te se oporezuju na jedinstveni način. Osim globalnog oporezivanja dohotka, drugo temeljno obilježje tog poreza bilo je potrošno načelo, prema kojem se oporezuje samo dohodak koji se troši, a ne onaj koji se štedi i/ili investira. Tako se nije oporezivao dohodak od kapitala kao što su dividende, kamate i kapitalni dobici, te prinos od vlastitog kapitala obrtnika, što se provodilo primjenom zaštitne kamate.[53]

Takav zakonski okvir vrijedio je sve do počeetka 2001. godine, kada stupa na snagu posve izmijenjen sustav oporezivanja dohotka. Tim se sustavom odbacuje potrošno načelo i globalno oporezivanje dohotka. Što znači da se ukida zaštitna kamata i uvodi oporezivanje različitih vrsta dohotka od kapitala, a svaki se oblik dohotka oporezuje na poseban način. Osim toga, umjesto dvije (25 i 35%) uvode se tri stope poreza na dohodak (15, 25 i 35%), a naknadno i četvrta (45%), te niz poreznih poticaja i olakšica. Tako je od 2001. godine na snazi novi zakonski okvir oporezivanja dohotka pojedinca.[54]

Porez na dohodak se utvrđuje i plaća za kalendarsku godinu, osim ako je zakonom drugačije određeno. Iznimno porezno razdoblje može biti i kraće od kalendarske godine ako tijekom godine porezni obveznik koji je rezident postane nerezident ili obratno, ili rođenjem ili smrti poreznog obveznika.

4.2.1. Obveznik poreza na dohodak

Obveznik poreza na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Dakle, porezni je obveznik pojedinac, a ne poduzeće. To je pojedinac koji prima plaću, mirovinu ili autorski honorar, ostvaruje dohodak prodajom npr. kuće ili stana, posjeduje obrt koji mu donosi dohodak i sl. Poreznim obveznikom smatraju se rezidenti i nerezidenti. Rezident je fizička osoba koja u Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Nerezident je fizička osoba

[53] Javne financije u Hrvatskoj (2007), Institut za javne financije, Zagreb, str 1.
[54] Ibidem

koja u Hrvatskoj nema ni prebivališta ni uobičajenig boravišta, ali u Hrvatskoj ostvaruje dohodak.[55]

4.2.2. Izvori poreza na dohodak

Porez na dohodak se dijeli ovisno o izvoru iz kojeg se ostvaruju prihodi:

- dohotka od nesamostalnog rada
- dohotka od samostalne djelatnosti
- dohotka od imovine i imovinskih prava
- dohotka od kapitala
- dohotka od osiguranja
- od drugog dohotka

Dohodak od nesamostalnog rada su primici od nesamostalnog rada. To su plaće i mirovine. Plaće su svi novčani primici i drugi primici u vezi sa sadašnjim, prijašnjim ili budućim radom, bez obzira na naziv ili oblik isplate. Mirovina je mjesečna novčana naknada ili druga pogodnost stečena na osnovi osiguranja za slučaj starosti, invalidnosti ili smrti ili dodijeljena zbog zasluga. Stjecanje prava na mirovinu utvrđeno je zakonom. Primici u naravi se također smatraju dohotkom od nesamostalnog rada, a one podrazumijevaju korištenje zgrada, prometnih sredstava i povoljnije kamate te druge pogodnosti koje radnici dobiju kao zamjenu za plaću.

Dohodak od samostalnog rada je dohodak stečen od obrta i s obrtom izjednačenim djelatnostima, slobodnim zanimanjima, poljoprivredom i šumarstvom. Dohodak je razlika poslovnih primitaka i izdataka.

Dohodak od imovine i imovinskih prava je dohodak od imovine na temelju najma ili zakupa nekretnina i pokretnina, dohotka od imovinskih prava i dohotka od otuđenja nekretnina i imovinskih prava u roku od tri godine od dana nabave.

Dohodak od kapitala čine primici po osnovi kapitala, primici od izuzimanja imovine i korištenja usluga, primici od udjela u dobiti ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica te primici od dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu.

Dohodak od osiguranja su primici u visini uplaćenih i porezno priznatih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja.

Drugi dohodak su sve ostale vrste primitaka.[56]

[55] Javne financije u Hrvatskoj (2007), Institut za javne financije, Zagreb, str. 1. i 2.

Drugi dohodak predstavlja dohodak koji se ne ostvaruje iz nekog od pet navedenih izvora. To je, primjerice, dohodak po osnovi članstva u skupštinama, upravnim i nadzornim odborima, ali i dohodak trgovačkih putnika, znanstvenika, stručnjaka, sportaša, umjetnika, novinara i sl.[57]

Primici koji se ne smatraju dohotkom jesu sljedeći:[58]

1. izravne uplate premije osiguranja za dokup dijela doživotne mirovine
2. obiteljske mirovine koje djeca ostvaruju nakon smrti roditelja
3. državne nagrade i nagrade koje dodjeljuju JLRS
4. primanja za koja fizičke osobe ne pružaju tržišne protuusluge
5. primici po osnovi osiguranja stvari, života i imovine.

Primici na koje se ne plaća porez na dohodak su:[59]

1. Naknada za vrijeme nezaposlenosti
2. Naknada plaće na teret HZZO-a
3. Doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta
4. Naknade, nagrade i potpore isplaćene radnicima do određenog iznosa – iznosi su uređeni čl. 13. Pravilnika o porezu na dohodak
5. Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje za svoje radnike do 6.000 kn godišnje
6. Stipendije do propisanog iznosa
7. Sportske stipendije za usavršavanje sportaša do 1.600 kn mjesečno
8. Nagrade i naknade sportašima
9. Sindikalne socijalne pomoći
10. Primici iz programa i fondova EU za provedbu programa mobilnosti, u svrhu stručnog obrazovanja i osposobljavanja.

[56] Nikolić N. i Letnić R., Porezni sustav, materijali s predavanja, Split, 2012/2013.
[57] Javne financije u Hrvatskoj (2007), Institut za javne financije, Zagreb, str 6.
[58] Letnić, R. (2017): Oporezivanje dohotka, materijali sa predavanja, Ekonomski fakultet Split
[59] Ibidem

4.2.3. Porezna osnovica

Razlikujemo poreznu osnovicu rezidenta i poreznu osnovicu nerezidenta.

Porezna osnovica rezidenta je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koji rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka), a umanjen za osobni odbitak za rezidenta.

Porezna obveza nerezidenta je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koji nerezident ostvari u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka), a umanjen za osobni odbitak za nerezidenta.

4.2.4. Osobni odbitak

Osobni odbitak predstavlja neoporezivi dio dohotka kojim se umanjuje osnovica za izračun poreza na dohodak. Od 1. siječnja 2017. godine uvedena je nova metoda obračuna osobnog odbitka čime se njegov osnovni iznos povećao na 3.800 kuna. Taj se iznos može dalje uvećavati primjenom odgovarajućeg koeficijenta za uzdržavane članove uže obitelji i/ili djecu, uz mogućnost dodatnog uvećanja kod invaliditeta uzdržanih osoba, odnosno samog poreznog obveznika. Kategorije osoba podobnih za korištenje osobnog odbitka moraju biti unesene u poreznu karticu poreznog obveznika i ne smiju primiti, na godišnjoj razini, od 1. siječnja 2017. godine više od 15.000 kuna (ranije 13.000 kuna) oporezivih primitaka, primitaka na koje se ne plaća porez i drugih primitaka koji se ne smatraju dohotkom sukladno Zakonu o porezu na dohodak, s određenim iznimkama poput socijalnih potpora, dječjeg doplatka, potporom za novorođenče, naknade za prijevoz i ostalih izričito navedenih iznimaka.[60]

Užu uzdržavanu obitelj su do sada podrazumijevali bračni i izvanbračni drug, odnosno životni partner i neformalni životni partner poreznog obveznika, roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovog bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, preci i potomci u izravnoj liniji, maćehe odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, bivši bračni i izvanbračni drugovi, odnosno životni partneri i neformalni

[60] http://eurofast.eu/osobni-odbitak-i-porezne-olaksice-u-2018/, 21.05.2018.

životni partneri za koje porezni obveznik plaća uzdržavanje i punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom.[61]

Međutim, od 1. siječnja 2018. godine taj se popis značajno sužava. Članovima uzdržavane uže obitelji će se stoga smatrati: bračni drug (sukladno Obiteljskom zakonu, pojam "bračni drug" uključuje i pojam izvanbračni drug, odnosno životni partner i neformalni životni partner), roditelji poreznog obveznika, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu. Sukladno tome, slijedeće kategorije se neće više moći koristiti kao porezna olakčica i morat će se brisati iz porezne kartice poreznog obveznika do 31. siječnja 2018:

- roditelji bračnog druga poreznog obveznika,
- preci i potomci u izravnoj liniji,
- maćehe odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava,
- bivši bračni drugovi za koje porezni obveznik plaća uzdržavanje.[62]

U svrhu potrebe Zakona o porezu na dohodak, pojam „djeca" obuhvaća i pojmove djeca koju roditelji, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. A djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja.

4.2.5. Porezna stopa

Porez na dohodak fizičkih osoba karakteriziraju progresivne porezne stope. Temeljno opravdanje primjene progresivnih poreznih stopa je postizanje okomite pravednosti, odnosno postizanje povećanog poreznog opterećenja i u apsolutnom i u relativnom iznosu fizičkih osoba koje, u odnosu na druge, imaju veći dohodak. Sredstva prikupljena progresivnim oporezivanjem imućnijeg dijela stanovništva i prikupljena u proračun stvaraju osnovu za raspodjelu siromašnijima putem izravnih subvencija iz proračuna.[63]

Godišnji porez na dohodak plaća se po stopi od 24% na poreznu osnovicu do visine 210.000,00 kuna te po stopi od 36% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 210.000,00 kuna[64].

[61] http://eurofast.eu/osobni-odbitak-i-porezne-olaksice-u-2018/, 21.05.2018.
[62] Ibidem
[63] Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb, str.310
[64] https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak

Prije su postojale tri stope od 12%, 25% i 40%, a ukinuta ja najniža porezna stopa. U tablici 1 su pokazane promjene u stopama poreza na dohodak.

Tablica 1: Stope poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj

Do 31.12.2016.		**Od 01.01.2017.**	
Stope	**Porezna osnovica**	**Stope**	**Porezna osnovica**
12%	do 2.200,00 kn	.	.
25%	od 2.200,00 do 13.200,00 kn	24%	do 17.500,00 kn
40%	iznad 13.200,00 kn	36%	iznad 17.500,00 kn

Izvor: izrada autora prema https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx

4.2.6. Obračun poreza na dohodak

Obračun poreza na dohodak se odvija kroz pet koraka:[65]:

1. Korak: PRIMITAK (bruto plaća) – IZDACI = DOHODAK
2. Korak: DOHODAK – osobni odbitak = POREZNA OSNOVICA
3. Korak: Porezna osnovica x porezna stopa = POREZ
4. Korak: Porez x stopa prireza = PRIREZ
5. Korak: DOHODAK – (POREZ + PRIREZ) = NETO PLAĆA.

[65] Letnić, R. (2017): Oporezivanje dohotka, materijali sa predavanja, Ekonomski fakultet Split

5. PAUŠALNO OPOREZIVANJE DOHOTKA

Paušalno oporezivanje predstavlja sustav oporezivanja pretpostavljenog dohotka i dostupno je samo obrtnicima, dok poduzećima takav sustav oporezivanja nije dostupan. Ukoliko se zatraži takav način oporezivanja, može se radi lakšeg razumijevanja zamisliti da se s poreznicima sklopi dogovor gdje porezni obveznik pristaje platiti unaprijed određeni iznos poreza, bez obzira na ishod njegova poslovanja; zauzvrat, oni pružaju dvije beneficije: porezni obveznik ne mora voditi poslovne knjige radi utvrđivanja dohotka i plaća manji iznos za doprinose nego ostali obrtnici.

5.1. Porezni obveznik

Obveznik poreza na dohodak kojemu se dohodak može utvrđivati u paušalnom iznosu je fizička osoba koja ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta, u skladu s propisima o obrtu i samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva te koja ispunjava sljedeće uvjete:[66]

1. da nije obveznik poreza na dodanu vrijednost prema zakonu kojim se uređuje porez na dodanu vrijednost i
2. da po osnovi te djelatnosti u poreznom razdoblju ne ostvaruje ukupan godišnji primitak veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost prema zakonu kojim se uređuje porez na dodanu vrijednost.

Od 1. siječnja 2017. godine paušalni porez na dohodak mogu plaćati porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnosti obrta i samostalnu djelatnost poljoprivrede i šumarstva, a kojima ukupan godišnji primitak u 2016. godini ne prelazi iznos propisan za obvezni ulazak u sustav PDV-a odnosno iznos od 230.000,00 kuna. Također paušalni porez na dohodak mogu plaćati i porezni obveznici koji obavljaju samostalnu djelatnost ugostiteljstva i/ili trgovine te porezni obveznici koji imaju izdvojenu poslovnu jedinicu ili proizvodni pogon.[67]

Ako porezni obveznik kojemu se dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu postane obveznik PDV-a, ili ako registrira izdvojenu poslovnu jedinicu ili proizvodni pogon, ili ako započne obavljati samostalnu djelatnost ugostiteljstva i/ili trgovine Porezna uprava će ukinuti rješenje o godišnjem dohotku i porezu na dohodak u paušalnom iznosu i donijet će novo

[66] http://www.obrtnicka-komora-zadar.hr/podsjetnik1/pausalno-oporezivanje-obrtnicke-djelatnosti, 21.05.2018.
[67] https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/ObavijestPau%C5%A1alnoOporezivanjeDohodak.pdf

rješenje o plaćanju predujma poreza na dohodak. Porezni obveznik je tada dužan voditi poslovne knjige što su propisane Zakonom o porezu na dohodak i dohodak utvrđivati kao razliku između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju. Rješenje se izdaje najkasnije do kraja mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem su prestali uvjeti za utvrđivanje paušalnog dohotka i plaćanje paušalnog poreza na dohodak.[68]

5.2. Utvrđivanje paušalnog poreza na dohodak

Kada se podnese zahtjev za plaćanjem paušalnog poreza Porezna uprava donosi porezno rješenje kojim se utvrđuje godišnji paušalni dohodak te godišnji i mjesečni paušalni porez na dohodak ovisno o visini ostvarenih primitaka. Rješenjem koje izdaje Porezna uprava bit će utvrđen paušalni porez na dohodak koji se plaća tromjesečno do posljednjeg dana svakog tromjesečja.[69]

5.2.1. Utvrđivanje godišnjeg paušalnog dohotka

Godišnji paušalni dohodak utvrđuje se rješenjem nadležne ispostave Porezne uprave prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika, a koje je na snazi do donošenja novog rješenja. Tim se rješenjem utvrđuje svota godišnjeg paušalnog dohotka, godišnja i mjesečna svota paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak ako je propisan gradskom ili općinskom odlukom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika, te rokovi plaćanja paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak.[70]

Godišnji paušalni dohodak za samostalnu djelatnost utvrđuje se kako je prikazano u tablici 2.

[68] http://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, str7.
[69] http://tilio.hr/sve-sto-trebate-znati-o-pausalnim-obrtima-pravila-uvjeti-i-novosti/, 22.05.2018.
[70] https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, str. 6

Tablica 2: Pregled poreznih razreda i paušalnih iznosa

UKUPNI PRIMICI	GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
od 0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.530,00
od 85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.070,00
od 115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	2.691,00
od 149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	4.140,00

Izvor: www.porezna-uprava.hr

Razliku godišnjeg paušalnog poreza za uplatu ili za povrat porezni obveznik utvrđuje na temelju podataka iz izvješća na Obrascu PO-SD, a koje podnosi Poreznoj upravi najkasnije 15 dana od dana isteka godine za koju se izvješće podnosi. Porezni obveznik je obvezan razliku godišnjeg paušalnog poreza uplatiti s danom podnošenja izvješća.[71]

Ukoliko porezni obveznik tijekom godine započne ili prestane obavljati samostalnu djelatnost, paušalni dohodak se utvrđuje razmjerno broju mjeseci obavljanja djelatnosti, i to u korist poreznog obveznika. Dohodovni razred utvrđuje se tako da se od prosječnog primitka ostvarenog tijekom poreznog razdoblja u kojem se djelatnost obavlja (ukupni primitak podijeljen s brojem mjeseci obavljanja djelatnosti) utvrđuje godišnji primitak množenjem prosječnog primitka s dvanaest (12) mjeseci. Na isti način utvrđuje se paušalni dohodak i za registrirani sezonski obrt.[72]

5.2.2. Utvrđivanje mjesečnog paušalnog dohotka

Mjesečni paušalni dohodak utvrđuje se tako da se godišnji paušalni dohodak pomnoži s poreznom stopom 12%, te podijeli s 12 i pomnoži s brojem mjeseci u kojima je porezni obveznik obavljao samostalnu djelatnost. Mjesečni paušalni porez na dohodak uvećava se za prirez porezu na dohodak. Mjesečni paušalni dohodak utvrđuje se kako je prikazano u tablici 3.

[71] Ibidem
[72] Ibidem, str. 6. i 7.

Tablica 3: Pregled mjesečnog paušalnog poreza na dohodak s obzirom na visinu porezne osnovice

GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK	MJESEČNI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
12.750,00 kn	1.530,00 kn	127,50 kn
17.250,00 kn	2.070,00 kn	172,50 kn
22.425,00 kn	2.691,00 kn	224,25 kn

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf

5.3. Prijava u registar poreznih obveznika

Procedura za podnošenje prijave u registar poreznih obveznika paušalnog oporezivanja je različita. Ista ovisi o tome radi li se o novom obrtniku, koji tek počinje s radom, ili obrtniku koji već obavlja djelatnost. Obrtnik koji tek započinje obavljati samostalnu djelatnost dužan je podnijeti prijavu u registar poreznih obveznika na Obrascu RPO. Prijava se podnosi Poreznoj upravi nadležnoj prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta u roku 8 dana od dana početka obavljanja samostalne djelatnosti. Međutim, obrtnici koji su dosad dohodak utvrđivali temeljem propisanih poslovnih knjiga, a žele i ispunjavaju uvjete za prelazak na utvrđivanje dohotka u paušalnom iznosu i plaćanje paušalnog poreza i prireza porezu na dohodak, moraju to učiniti najkasnije 15 dana po isteku poreznog razdoblja odnosno kalendarske godine. U ovom slučaju, obrtnik je obvezan postupiti na način propisan za prestanak djelatnosti u skladu s Pravilnikom o porezu na dohodak, a Poreznoj upravi dostaviti sljedeće dokumente:

1. prijava u registar poreznih obveznika-Obrazac RPO
2. pregled primitaka i izdataka prema podacima iz Knjige primitaka i izdataka-Obrazac KPI
3. pregled ukupnog iznosa tražbina, a na temelju izdanih računa iz Evidencije o tražbinama i obvezama-Obrazac TO.[73]

Na slici 2 prikazana je statistika obrtnika koji vode poslovne knjige naspram obrtnika paušalista za područje grada Splita u 2017. godini.

[73] Novi pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, raspoloživo na: www.hok.hr

Slika 2: Statistika stanja RPO-a na dan 05.06.2018.

Izabrani ustroj: Ustroj PU RH do općine /2017
Za nivo: PU SPLIT
Za godinu: 2017
Za porezni status: SVI POREZNI STATUSI
Za razlog upisa u RPO: Obrt

Tip obveznika / ovlaštenje	31.01.2017	28.02.2017	31.03.2017	30.04.2017	31.05.2017	30.06.2017	31.07.2017	31.08.2017	30.09.2017	31.10.2017	30.11.2017	31.12.2017
Broj obveznika - Doh. od djelat. (posl. knjige)	6.156	6.138	6.109	6.085	6.090	6.081	6.084	6.077	6.051	6.023	6.004	5.978
Broj obveznika - doh. od djelat. (paušal)	3.122	3.148	3.185	3.222	3.349	3.505	3.608	3.632	3.646	3.666	3.675	3.693

06.06.2018, APIS IT - 1 - Izvještaj generiran u: 10:03:47

Izvor: Porezna uprava, ispostava Omiš

5.4. Smanjenje paušalnog poreza na dohodak

Smanjenja paušalnog poreza na dohodak su propisana za porezne obveznike koji samostalne djelatnosti obavljaju na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave, području Grada Vukovara i na otocima prve skupine kako je prikazano u tablici 4:[74]

[74] http://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, str. 7. i 8.

Tablica 4: Pregled smanjenja paušalnog poreza na dohodak

Područje obavljanja samostalne djelatnosti	Postotak od osnovnog paušalnog poreza na dohodak	Godišnji paušalni porez na dohodak	Mjesečni paušalni porez na dohodak
- potpomognuta područja jedinica lokalne samouprave razvrstana u I skupinu po stupnju razvijenosti - područje Grada Vukovara - otoci prve skupine	25%	382,50 kn ako su ukupni godišnji primici do 85.000,00 kn	31,88 kn ako su ukupni godišnji primici do 85.000,00 kn
		517,50 kn ako su ukupni godi{nji primici od 85.000,01 do 115.000,00 kn	43,13 kn ako su ukupni godišnji primici od 85.000,01 do 115.000,00 kn
		672,75 kn ako su ukupni godi{nji primici od 115.000,01 do 149.500,00 kn	56,06 kn ako su ukupni godišnji primici od 115.000,01 do 149.500,00 kn
potpomognuta područja jedinica lokalne samouprave razvrstana u II. skupinu po stupnju razvijenosti	50%	765,00 kn ako su ukupni godišnji primici do 85.000,00 kn	63,75 kn ako su ukupni godišnji primici do 85.000,00 kn
		1.035,00 kn ako su ukupni godišnji primici od 85.000,01 do 115.000,00 kn	86,25 kn ako su ukupni godišnji primici od 85.000,01 do 115.000,00 kn
		1.345,50 kn ako su ukupni godišnji primici od 115.000,01 do 149.500,00 kn	112,13 kn ako su ukupni godišnji primici od 115.000,01 do 149.500,00 kn

Izvor: http://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, str. 8.

5.5. Plaćanje paušalnog poreza na dohodak

Godišnji paušalni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak plaća se tromjesečno, do posljednjeg dana svakog tromjesečja, u iznosu koji je umnožak broja mjeseci tromjesečja za koje je obveza utvrđena i utvrđenog paušalnog mjesečnog poreza na dohodak. Paušalni porez na dohodak uplaćuje se na račun poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak grada/općine prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika.

Uplatni račun za plaćanje paušalnog poreza i prireza: potrebno je upisati račun grada/općine prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika,

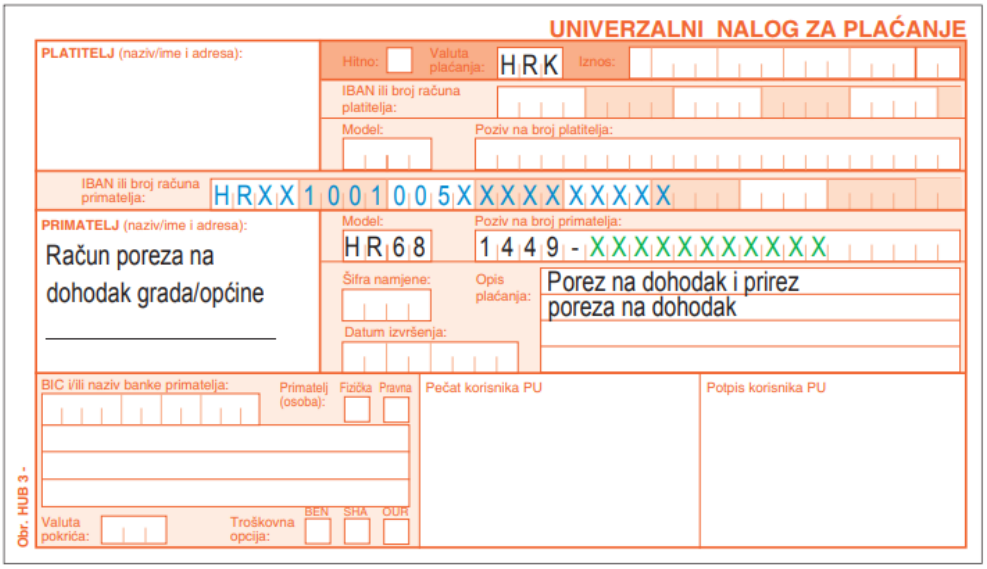
Model: HR68,

Poziv na broj uplatitelja: 1449 – OIB (11 znamenaka).

Ukoliko je temeljem podnesenog Obrasca PO-SD utvrđena razlika za uplatu prethodno manje uplaćenog paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za proteklu kalendarsku godinu, razliku je potrebno platiti najkasnije na dan podnošenja tog obrasca. Međutim, ako je rješenjem utvrđena razlika za povrat, na zahtjev poreznog obveznika više plaćeni paušalni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak za proteklu kalendarsku godinu vraća se poreznom obvezniku ili mu se uračunava u obvezu za iduće razdoblje.[75]

Račun poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak grada/općine prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika na koji se uplaćuje paušalni porez na dohodak prikazan je na slici 3.

Slika 3: Primjer naloga za plaćanje paušalnog poreza na dohodak

Izvor: http://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf

5.6. Poslovne knjige i evidencije

Obrtnik-paušalist ne vodi poslovne knjige, osim evidencije o prometu-Obrazac KPR, u kojem je obvezan evidentirati sve iznose naplaćene u gotovini i bezgotovinskim putem. Također, za svaku isporuku i obavljenu uslugu dužan je izdati račun propisanog sadržaja

[75] http://www.racunovodja.hr/33/pau-alno-oporezivanje-dohotka-od-samostalnih-djelatnosti-uniqueidRCViWTptZHJ3hZAWP4cu4mifvlWY5Qyr/, 22.05.2018.

(računi moraju sadržavati najmanje podatke o izdavatelju, nadnevku izdavanja računa, broju računa, nazivu robe ili usluge, jediničnoj cijeni i ukupnom iznosu računa). Račun se ispostavlja u najmanje dva primjerka, od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi kao isprava za knjiženje ostvarenog prometa u obrascu KPR. Obrtnici paušalisti koji račune naplaćuju gotovinom, u obvezi su izdavati račune putem fiskalnih naplatnih uređaja od 1. srpnja 2017. godine, temeljem zadnjih izmjena Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom. Ukoliko je riječ o obrtniku koji zapošljava radnika, za radnika je obvezan voditi evidencije propisane za isplatu plaće i ostale propisane evidencije iz oblasti radnih odnosa.[76]

Obrtnici koji porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu imaju zakonski rok za predaju Izvješća o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak, odnosno obrasca PO-SD, najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine.

Godišnje izvješće o paušalnom dohotku na obrascu PO-SD za 2017. godinu sastavlja se na temelju podataka iz knjige prometa te plaćenih predujmova paušalnog poreza i to kvartalno tijekom poreznog razdoblja.

U poslovne primitke potrebno je uključiti sve primitke ostvarene obavljanjem djelatnosti uključujući i sve poticaje i potpore dobivene u vezi s obavljanjem obrtničke djelatnosti osim primljene novčane potpore za samozapošljavanje dobivene od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.[77]

Na sljedećoj stranici prikazan je obrazac PO-SD, odnosno Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnostii uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu porezu na dohodak.

[76] Novi pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, raspoloživo na: www.hok.hr
[77] http://okobz.hr/prijava-pausalnog-dohotka-na-obrascu-po-sd/, 22.05.2018.

OBRAZAC PO-SD

IZVJEŠĆE O PAUŠALOM DOHOTKU OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK U _____GODINI

I. PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU/NOSITELJU ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI		
IME I PREZIME	OIB	ADRESA PREBIVALIŠTA/ UOBIČAJENOG BORAVIŠTA

II. PODACI O DJELATNOSTI	
1. NAZIV I VRSTA DJELATNOSTI	
2. BROJ ZAPOSLENIH NA DAN 31. 12.	

III. PODACI O OSTVARENIM PRIMICIMA I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK					
POREZNO RAZDOBLJE (KVARTALI)	BROJ ZAPOSLENIH	PRIMICI NAPLAĆENI U GOTOVINI	PRIMICI NAPLAĆENI BEZGOTOVINSKIM PUTEM	UKUPNO NAPLAĆENI PRIMICI	UPLAĆENI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK
1	2	3	4	5	6
1.1. – 31. 3.					
1. 4. – 30. 6.					
1. 7. – 30. 9.					
1. 10. – 31. 12.					
UKUPNO					

NADNEVAK _____

_____

PEČAT I POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

5.7. Doprinosi za obvezna osiguranja

Obrtnici paušalisti kojima je to jedino zanimanje obvezni su plaćati doprinose za obvezna osiguranja po sljedećim stopama:

- za mirovinsko osiguranje a) samo I stup – 20% b) I i II stup – 15% i 5%
- za osnovno zdravstveno osiguranje – 15%
- doprinos za zaštitu na radu – 0,5%
- doprinos za zapošljavanje – 1,7%

Osnovica za obračun doprinosa obrtnika koji dohodak utvrđuje u paušalnoj svoti jednaka je umnošku prosječne plaće i koeficijenta 0,4.[78]

Na slici 4 se daje pregled vrsta doprinosa te mjesečnih iznosa doprinosa.

Slika 4: Iznosi obveznih doprinosa obrtnika paušalista u 2018. godini:

„PAUŠALISTI“ Osnovica za doprinose za 2018. = 3.208 kn		
MIO I. stup – 15%	481,20	641,60 (za one samo u I. stupu)
MIO II. Stup – 5%	160,40	
Zdravstveno osig. – 15%	481,20	
Zaštita zdravlja na radu – 0,5%	16,04	
Zapošljavanje - 1,7%	54,54	
Ukupno mjesečni doprinosi:	**1.193,38**	

Izvor: Novi pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, raspoloživo na: www.hok.hr

5.8. Ispostavljanje računa i obveza fiskalizacije

Porezni obveznici bez obzira plaćaju li paušalni porez ili porez utvrđuju na temelju poslovnih knjiga od 1. srpnja 2017. obvezni su provoditi postupak fiskalizacije izdavanja računa putem naplatnih uređaja u skladu s posebnim propisom.[79]

Na kraju ovog rada u prilogu se nalaze kopije poreznih rješenja kod utvrđivanja paušalnog poreza na dohodak.[80]

[78] Novi pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, raspoloživo na: www.hok.hr
[79] https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/ObavijestPau%C5%A1alnoOporezivanjeDohodak.pdf
[80] Prilog na str. 50

6. ZAKLJUČAK

Porez na dohodak jedna je od najvažnijih komponenti javnih prihoda kojom se ubiru novci za podmirenje troškova države. Jedan je od značajnijih, izdašnijih i najstarijih poreza u poreznom sustavu Republike Hrvatske. Značajan je zbog velikog obujma, što se odnosi na skupine poreznih obveznika na koje se porez na dohodak odnosi. Može se reći da ne postoji fizička osoba na koju se porez na dohodak ne odnosi, odnosno da ne postoji osoba koja nije nikada platila porez na dohodak. To znači da se porezom na dohodak oporezuje svaki dohodak koji fizička osoba ostvari. Također, to je jedan od rijetkih poreza koji zahvaća sve dobne skupine i na koji se primjenjuje veliki broj poreznih olakšica naspram drugih poreza.

Paušalno oporezivanje dohotka predstavlja sustav oporezivanja pretpostavljenog dohotka koji je dostupan samo obrtnicima, a poduzećima nije. Paušalno oporezivanje obrta mogućnost je koja je uređena Zakonom o porezu na dohodak te omogućuje obrtniku čiji godišnji primici ne prelaze prag za obvezni ulazak u sustav PDV-a da umjesto utvrđivanja porezne obveze na temelju poslovnih knjiga, porez na dohodak plaća u paušalnom iznosu. U 2017. godini kriterij ostvarenih primitaka koji omogućuju paušalno oporezivanje iznosi 230.000 kuna, a od 2018. godine taj se limit povećao na 300.000 kuna. Ukoliko primici obrtnika u prethodnoj godini nisu bili veći od praga PDV-a propisanog za tekuću godinu može na početku porezne godine izabrati paušalno oporezivanje i o tome obavijestiti Poreznu upravu.

Mnoge obrtnike sve više privlači mogućnost paušalnog oporezivanja dohotka obrta pa razmišljaju o prelasku na taj način oporezivanja. Paušalno oporezivanje porezom na dohodak ima nekoliko prednosti. Prije svega to su jednostavnost vođenja poslovnih knjiga, kao i nešto niži troškovi obveznih davanja, naročito doprinosa za obvezna osiguranja obrtnika.

Paušalno oporezivanje obrtničke djelatnosti posebno je privlačno osobama koje obrtničku djelatnost odnosno domaću radinost ili slobodno zanimanje obavljaju kao drugu djelatnost, uz radni odnos ili mirovinu. I one su obvezne plaćati propisane doprinose, ali ne mjesečno, već na godišnjoj razini na osnovicu ostvarenog paušalnog dohotka.

Osoba koja je izabrala paušalno oporezivanje plaća porez na dohodak na paušalno utvrđenu svotu godišnjeg dohotka po stopi od 12% uvećano za prirez. Posebnim su pravilnikom iznosi

paušalnog dohotka razvrstani u četiri grupe, prema visini prihoda. Osim poreza, paušalno oporezovani obveznik dužan je plaćati i doprinose, ali u iznosima nižim od onih što ga plaćaju obrtnici koji vode poslovne knjige. Bitna činjenica je da bez obzira na možebitne poteškoće i gubitke, obaveze redovno dospijevaju te se moraju platiti. Oni koji vode poslovne knjige nemaju tih problema, jer se na gubitak ne plaća porez.

Zaključno se može utvrditi da usprkos često prisutnom mišljenju, sustav paušalnog oporezivanja ne predstavlja jednostavni oblik poslovanja čiji vlasnik ni o čemu ne treba brinuti i kojemu se gleda 'kroz prste'**.** U praksi, mnogi se mali obrtnici odlučuju za ovakav način oporezivanja. Za one koji planiraju veće poduzetničke pothvate, ne preporučuje se ovakav način oporezivanja. Također se može zaključiti kako su promjene u godišnjim limitima dobiti i proširenje djelatnosti koje mogu ući u kategoriju paušalnih poreznih obveznika idu u korist kako obrtnicima, tako i za cjelokupni razvoj gospodarstva i malog i srednjeg poduzetništva te se nadamo kako će ova reforma donijeti još više pozitivnih pomaka prema promjena u smjeru razvoja poduzetništva i ekonomskog oporavka zemlje.

SAŽETAK

Porez na dohodak je osobni porez svake fizičke osobe koji se plaća na sve neposredno ostvarene primitke. U radu su definirani porezi, porezni sustav Republike Hrvatske, porez na dohodak, a posebna pozornost usmjerena je na paušalno oporezivanje dohotka u Republici Hrvatskoj, koje predstavlja sustav oporezivanja pretpostavljenog dohotka koji nije dostupan poduzećima, već samo obrtnicima. Cilj ovog rada je definirati, opisati te kroz primjere prikazati sustav paušalnog oporezivanja dohotka. U ovom radu predstavljeni su uvjeti koje fizička osoba koja ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta mora ispunjavati da bi mogla dohodak utvrđivati u paušalnom iznosu, prednosti takvog sustava oporezivanja te porezni razredi prema visini prihoda te ostale bitne karakteristike paušalnog oporezivanja. Kroz rad su također obuhvaćene promjene koje su vezane za paušalno oporezivanje, koje su se događale u 2017. kao i u 2018. godini.

Ključne riječi: Porez, dohodak, paušalno oporezivanje

SUMMARY

Income tax is the personal tax of every natural person who is paid on all directly received receipts. In this paper are defined taxes, tax system of the Republic of Croatia, income tax, and special attention is focused on flat rate taxation of income in the Republic of Croatia, which is the system of taxation of the presumed income that is not available to companies, but to craftsmen only. The aim of this paper is to define, describe and show examples of a system of flat-rate income taxation. In this paper are presented the conditions that a physical person receiving receipts from performing a self-employed activity must meet in order to determine the income in the lump sum, the advantages of such a tax system and the tax division according to the amount of income and other essential characteristics of flat rate taxation. Throughout the work, the changes related to flat rate taxation, which took place in 2017 as well as in 2018, were also covered.

Key words: Tax, income, flat rate taxation

LITERATURA

Knjige i priručnici:

1. Jelčić, B. i Jelčić, B. (2000): Javne financije, Birotehnika, Zagreb
2. Jelčić, Ba. (2011): Porezi, Visoka poslovna škola Libertas, Zagreb
3. Jurković, P. (2002): Javne financije, Masmedia, Zagreb
4. Javne financije u Hrvatskoj (2007), Institut za javne financije, Zagreb
5. Letnić, R. (2017): Oporezivanje dobiti, materijali sa predavanja, Ekonomski fakultet Split
6. Letnić, R. (2017): Oporezivanje dohotka, materijali sa predavanja, Ekonomski fakultet Split
7. Nikolić, N. (1999): Počela javnog financiranja, Ekonomski fakultet Split
8. Nikolić N. i Letnić R., Porezni sustav, materijali s predavanja, Split, 2012/2013
9. Šimurina et al. (2012): Javne financije u Hrvatskoj, Ekonomski fakultet Zagreb

Web stranice:

10. http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=49530
11. http://www.porezniobveznik.net/Korisno/PoreznisustavRH/tabid/79/language/hr-HR/Default.aspx
12. http://www.ijf.hr/porezni_vodic/1-07/1.pdf
13. https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatski_porezni_sustav
14. http://www.efos.unios.hr/javne-financije/wp-content/uploads/sites/204/2013/04/V.-POREZNI-SUSTAV-RH-2017.pdf
15. https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Sjednice/2016/1%20sjednica%2014%20Vlade/1%20-%2010.pdf
16. https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/PorezniSustav_2012.pdf
17. http://eurofast.eu/osobni-odbitak-i-porezne-olaksice-u-2018/
18. https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak
19. https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx
20. http://www.obrtnicka-komora-zadar.hr/podsjetnik1/pausalno-oporezivanje-obrtnicke-djelatnosti
21. https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/ObavijestPau%C5%A1alnoOporezivanjeDohodak.pdf

22. http://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf
23. http://tilio.hr/sve-sto-trebate-znati-o-pausalnim-obrtima-pravila-uvjeti-i-novosti/
24. http://www.racunovodja.hr/33/pau-alno-oporezivanje-dohotka-od-samostalnih-djelatnosti-uniqueidRCViWTptZHJ3hZAWP4cu4mifvlWY5Qyr/
25. https://www.hok.hr/
26. http://okobz.hr/prijava-pausalnog-dohotka-na-obrascu-po-sd/

POPIS SLIKA

Slika 1: Shema prikaza poreznog sustava u Republici Hrvatskoj.....20
Slika 2: Statistika stanja RPO-a na dan 05.06.2018.....37
Slika 3: Primjer naloga za plaćanje paušalnog poreza na dohodak.....39
Slika 4: Iznosi obveznih doprinosa obrtnika paušalista u 2018. Godini.....42

POPIS TABLICA

Tablica 1: Stope poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj.....32
Tablica 2: Pregled poreznih razreda i paušalnih iznosa.....35
Tablica 3: Pregled mjesečnog paušalnog poreza na dohodak s obzirom na visinu porezne osnovice.....36
Tablica 4: Pregled smanjenja paušalnog poreza na dohodak.....38

PRILOZI

Kopije poreznih rješenja kod utvrđivanja paušalnog poreza na dohodak:

Prilog 1.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED DALMACIJA
ISPOSTAVA MAKARSKA

KLASA: UP/I-410-23/2017-025/00491
URBROJ: 513-007-29-05-2017-0002

OMIŠ, Put ribnjaka 1, 04.05.2017. OIB:

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured DALMACIJA, Ispostava MAKARSKA u postupku utvrđivanja godišnjeg paušalnog dohotka te godišnjeg i mjesečnog iznosa paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak na temelju članka 95. stavka 1. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 115/16), članka 11. točke 3. Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine, br. 115/16) i članka 44. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 117/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, Odluka USHR - 120/13, 125/13, 148/13, Odluka USHR – 83/14, 143/14 i 136/15) donosi:

POREZNO RJEŠENJE

I. Poreznom obvezniku

koji obavlja samostalnu djelatnost Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje utvrđuje se

a) Za 2016. godinu

1. Godišnji paušalni dohodak (porezna osnovica)	17.250,00 kn
2. Godišnji paušalni porez na dohodak (12%)	2.070,00 kn
3. Prirez (stopa 8,00%)	165,60 kn
4. Godišnji paušalni porezi i prirez na dohodak (2+3)	2.235,60 kn
5. Umanjenje paušalnog poreza i prireza na dohodak od samostalne djelatnosti na području I. skupine jedinica lokalne samouprave, Grada Vukovara i otocima prve skupine (4x75%)	0,00 kn
6. Umanjenje paušalnog poreza i prireza na dohodak od samostalne djelatnosti na području II. skupine jedinica lokalne samouprave (4x50%)	0,00 kn
7. Ukupni godišnji paušalni porez i prirez na dohodak (4-5-6)	2.235,60 kn
8. Uplaćeni paušalni porez i prirez na dohodak	1.770,33 kn
9. Razlika godišnjeg paušalnog poreza i prireza na dohodak za uplatu (7-8)	465,27 kn
10. Razlika godišnjeg paušalnog poreza i prireza na dohodak za povrat (8-7)	0,00 kn

b) Mjesečni predujam paušalnog poreza i prireza na dohodak za slijedeće razdoblje

1. Mjesečni predujam paušalnog poreza na dohodak	172,50 kn
2. Prirez (stopa 8,00%)	13,80 kn
3. Mjesečni predujam paušalnog poreza i prireza (1+2)	186,30 kn
4. Umanjenje paušalnog poreza i prireza na dohodak od samostalne djelatnosti na području I. skupine jedinica lokalne samouprave, Grada Vukovara i otocima prve skupine (3x75%)	0,00 kn
5. Ukupni mjesečni predujam paušalnog poreza i prireza (3-4)	186,30 kn

II. Porezni obveznik bio je dužan platiti razliku godišnjeg paušalnog poreza i prireza na dohodak danom podnošenja Izvješća o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prireza porezu na dohodak (obrazac PO-SD) na račun broj: HR7610010051730012008 uz obveznu naznaku modela „HR68" i poziva na broj primatelja „1449- ".

III. Utvrđeni iznos mjesečnog paušalnog poreza i prireza na dohodak plaća se tromjesečno, do posljednjeg dana svakog tromjesečja na račun br: HR7610010051730012008 uz obveznu naznaku modela „HR68" i poziva na broj primatelja „1449- ".

IV. Na nepravodobno uplaćeni iznos poreza i prireza obračunava se i plaća zatezna kamata.

V. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

OBRAZLOŽENJE

Porezni obveznik podnio je dana 09.01.2017. izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak u 2016. godini (obrazac PO-SD) za razdoblje od 01.01.2016. do 31.12.2016., (12 mjeseci) i u istom iskazao ukupne primitke u iznosu od 111.190,36 kn.

Dohodovni razred, godišnji paušalni dohodak, godišnji paušalni porez i prirez na dohodak utvrđeni su temeljem članka 3. do članka 5. Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (Narodne novine, br. 143/06, 61/12, 160/13 i 137/15, dalje u tekstu: Pravilnik) i temeljem članka 94. stavka 4. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16).

APIS IT - F89E

Izvor: Porezna uprava, ispostava Omiš

Prilog 2.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED DALMACIJA
ISPOSTAVA MAKARSKA

KLASA: UP/I-410-23/2017-025/00496
URBROJ: 513-007-29-05-2017-0002

OMIŠ, Put ribnjaka 1, 04.05.2017. OIB:

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured DALMACIJA, Ispostava MAKARSKA u postupku utvrđivanja godišnjeg paušalnog dohotka te godišnjeg i mjesečnog iznosa paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak na temelju članka 95. stavka 1. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, br. 115/16), članka 11. točke 3. Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine, br. 115/16) i članka 44. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 117/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, Odluka USHR - 120/13, 125/13, 148/13, Odluka USHR – 83/14, 143/14 i 136/15) donosi:

POREZNO RJEŠENJE

I. Poreznom obvezniku

koji obavlja samostalnu djelatnost Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje utvrđuje se

a) Za 2016. godinu

1. Godišnji paušalni dohodak (porezna osnovica)	22.425,00 kn
2. Godišnji paušalni porez na dohodak (12%)	2.691,00 kn
3. Prirez (stopa 8,00%)	215,28 kn
4. Godišnji paušalni porezi i prirez na dohodak (2+3)	2.906,28 kn
5. Umanjenje paušalnog poreza i prireza na dohodak od samostalne djelatnosti na području I. skupine jedinica lokalne samouprave, Grada Vukovara i otocima prve skupine (4x75%)	0,00 kn
6. Umanjenje paušalnog poreza i prireza na dohodak od samostalne djelatnosti na području II. skupine jedinica lokalne samouprave (4x50%)	0,00 kn
7. Ukupni godišnji paušalni porez i prirez na dohodak (4-5-6)	2.906,28 kn
8. Uplaćeni paušalni porez i prirez na dohodak	1.924,80 kn
9. Razlika godišnjeg paušalnog poreza i prireza na dohodak za uplatu (7-8)	981,48 kn
10. Razlika godišnjeg paušalnog poreza i prireza na dohodak za povrat (8-7)	0,00 kn

b) Mjesečni predujam paušalnog poreza i prireza na dohodak za slijedeće razdoblje

1. Mjesečni predujam paušalnog poreza na dohodak	224,25 kn
2. Prirez (stopa 8,00%)	17,94 kn
3. Mjesečni predujam paušalnog poreza i prireza (1+2)	242,19 kn
4. Umanjenje paušalnog poreza i prireza na dohodak od samostalne djelatnosti na području I. skupine jedinica lokalne samouprave, Grada Vukovara i otocima prve skupine (3x75%)	0,00 kn
5. Ukupni mjesečni predujam paušalnog poreza i prireza (3-4)	242,19 kn

II. Porezni obveznik bio je dužan platiti razliku godišnjeg paušalnog poreza i prireza na dohodak danom podnošenja Izvješća o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prireza porezu na dohodak (obrazac PO-SD) na račun broj: HR7610010051730012008 uz obveznu naznaku modela „HR68" i poziva na broj primatelja „1449- ".

III. Utvrđeni iznos mjesečnog paušalnog poreza i prireza na dohodak plaća se tromjesečno, do posljednjeg dana svakog tromjesečja na račun br: HR7610010051730012008 uz obveznu naznaku modela „HR68" i poziva na broj primatelja „1449- ".

IV. Na nepravodobno uplaćeni iznos poreza i prireza obračunava se i plaća zatezna kamata.

V. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

OBRAZLOŽENJE

Porezni obveznik podnio je dana 11.01.2017. izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak u 2016. godini (obrazac PO-SD) za razdoblje od 01.01.2016. do 31.12.2016., (12 mjeseci) i u istom iskazao ukupne primitke u iznosu od 133.530,00 kn.

Dohodovni razred, godišnji paušalni dohodak, godišnji paušalni porez i prirez na dohodak utvrđeni su temeljem članka 3. do članka 5. Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (Narodne novine, br. 143/06, 61/12, 160/13 i 137/15, dalje u tekstu: Pravilnik) i temeljem članka 94. stavka 4. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16).

APIS IT - F89E

Izvor: Porezna uprava, ispostava Omiš

Prilog 3.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED SPLIT
ISPOSTAVA OMIŠ

KLASA: UP/I-410-23/2018-22/00171
URBROJ: 513-07-17-07-2018-01

OMIŠ, PUT RIBNJAKA 1, 13.ožujka 2018. **OIB:**

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured SPLIT, Ispostava OMIŠ
u predmetu utvrđivanja godišnjeg paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak od iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima/organiziranja kampova, na temelju čl. 95. st. 1. Općeg poreznog zakona (Narodne novine,broj 115/16), čl.82. st.2. i 5. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine,broj 115/16) i čl.11. toč.3. Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine,broj 115/16) donosi

POREZNO RJEŠENJE

I. Poreznom obvezniku

koji pruža usluge građana u domaćinstvu utvrđuje se za razdoblje od 27.12.2017.g.,sve do donošenja novog rješenja.

1. iznos godišnjeg paušalnog poreza na dohodak	2.400,00	kn
2. iznos godišnjeg paušalnog prireza porezu na dohodak (8,00 %)	192,00	kn
3. ukupni iznos godišnjeg paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak	2.592,00	kn
4. ukupni iznos tromjesečnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak	648,00	kn

II. Utvrđeni iznos godišnjeg paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak plaća se tromjesečno, do kraja svakog tromjesečja.

III. S obzirom na datum odobrenja za pružanje usluga građana u domaćinstvu, prva tromjesečna obveza po ovom rješenju počinje teći s dospjećem za I. tromjesečje 2018.godine.

IV. Utvrđeni iznos paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak uplaćuje se na račun HR7610010051730012008, uz obveznu naznaku modela "HR68" i poziva na broj primatelja "1511- ;".

V. Na nepravodobno uplaćeni iznos poreza obračunava se i plaća zatezna kamata.

VI. Žalba protiv ovog rješenja ne odgađa izvršenje.

OBRAZLOŽENJE

Porezni obveznik na temelju odobrenja nadležnog ureda pruža usluge građana u domaćinstvu u skladu s odredbama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, na sljedećim objektima:

1. OMIŠ,
Razred t.m. A, koeficijent 1,00 , broj kreveta 8, broj smj.jedinica 0, dat.dob.odobrenja 27.12.2017.

Porez na dohodak u paušalnom iznosu utvrđen je na temelju čl. 82. st. 2. Zakona o porezu na dohodak.

Godišnji paušalni porez na dohodak utvrđen je sukladno čl.3. Pravilnika o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koje će se paušalno oporezivati,

APIS IT - F105

Izvor: Porezna uprava, ispostava Omiš